

Ф. Ш. Оразбаева, Ж. Т. Дәулетбекова, А. Қ. Рауандина,
Р. С. Рахметова, Б. Қ. Мукеева

Қазақ тілі

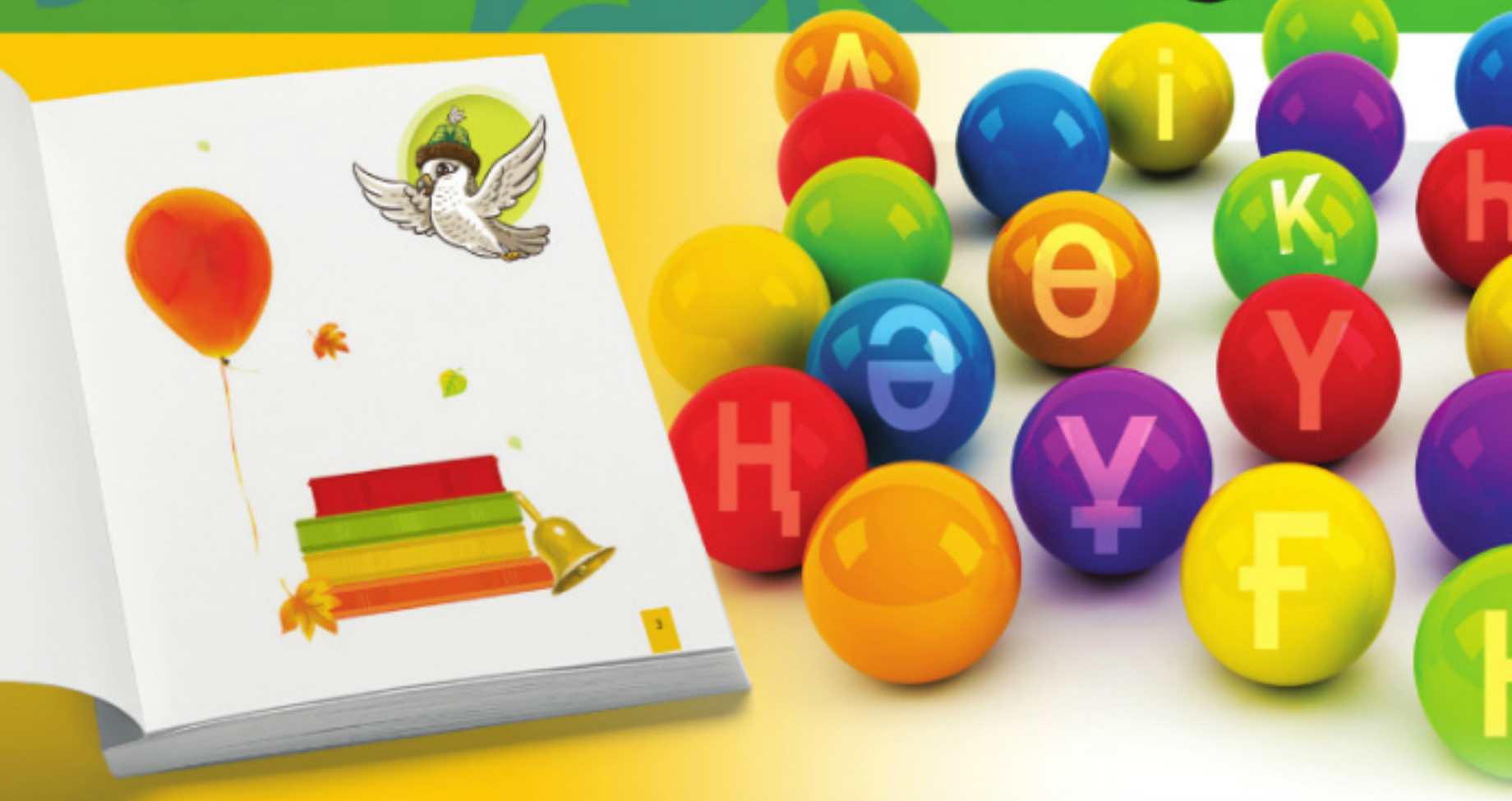
БАЛАПАН

2

СЫНЫП

Оқулық

Рекомендовано
Министерством образования и науки
Республики Казахстан

Көкжиек-Горизонт, 2017

1-бөлім

ӘЖ 373.167.1 (075.2)
КБЖ 81.2 Қаз-922
Қ 17

Авт.: Ф. Ш. Оразбаева, Ж. Т. Дәулетбекова, А. Қ. Рауандина,
Р. С. Рахметова, Б. Қ. Мукеева

Ғылыми кеңесшілер:

Өмірзақ Айтбаев — филология ғылымдарының докторы,
профессор, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым
академиясының академигі, Халықаралық «Қазақ тілі» қоғамының
президенті

Әділ Құрманжанұлы Ахметов — филология ғылымдарының
докторы, профессор, Ресей Жоғары мектеп халықаралық ғылым
академиясының академигі, Жоғары оқу орындары Еуропалық
қауымдастығы атқарушы кеңесінің мүшесі

Қ 17 Қазақ тілі: Оқулық: Қазақ тілінен басқа тілде оқытатын 11 жылдық жалпы білім беретін мектептің 2-сыныбына арналған (жаңартылған білім мазмұны негізінде өңделіп, қайта жасалған). / Ф. Ш. Оразбаева, Ж. Т. Дәулетбекова, А. Қ. Рауандина және т. б. — Алматы: Көкжиек-Горизонт, 2017. 140 б.

ISBN 978-601-7832-13-1
1-бөлім. — 2017. — 140 б.
ISBN 978-601-7832-14-8

ӘЖ 373.167.1 (075.2)
КБЖ 81.2 Қаз-922

ISBN 978-601-7832-14-8 — (1-бөлім)
ISBN 978-601-7832-13-1 — (жалпы)

© «Көкжиек-Горизонт» ЖШС, 2017

Құрметті жас дос!

Сенің бірінші сыныпта басталған қазақ тілі әлеміне саяхатың осы оқулықта жалғасады. Бұрын алған білімің кеңейе түседі. Қазақ тілінің қызық сырын ашасың.

«Балапан» айналаңдағы адамдармен қазақша сөйлесуге, дұрыс жаза білуге үйретеді.

«Балапан» сабақтарында сені қызықты тапсырмалар күтеді. Сен қазақша сөйлеуді үйренесің, түрлі тақпақтар мен мақал-мәтелдерді жаттайсың. Тапсырмаларды жұппен, топпен ақылдаса отырып орындауға дағдыланасың. Мұндай тапсырмалар сені достарыңмен жақын араласуға, ойыңды еркін жеткізуге көмектеседі.

Осы оқулықтың көмегімен қазақ тілін меңгеріп, қызықты ертегілер оқисың, жұмбақтар шешесің, мақал-мәтелдердің мағынасын түсініп айта білесің. Сөйтіп, келесі деңгейге өтіп, қазақ тілінде еркін сөйлейтін боласың.

Талабыңа нұр жаусын, жас дос!

ӨЗІМ ТУРАЛЫ

1

САБАҚ

ЕКІНШІ СЫНЫПТА ОҚИМЫН

Менің атым

Жаңа сөздер

нешінші?
екінші
үшінші қабат

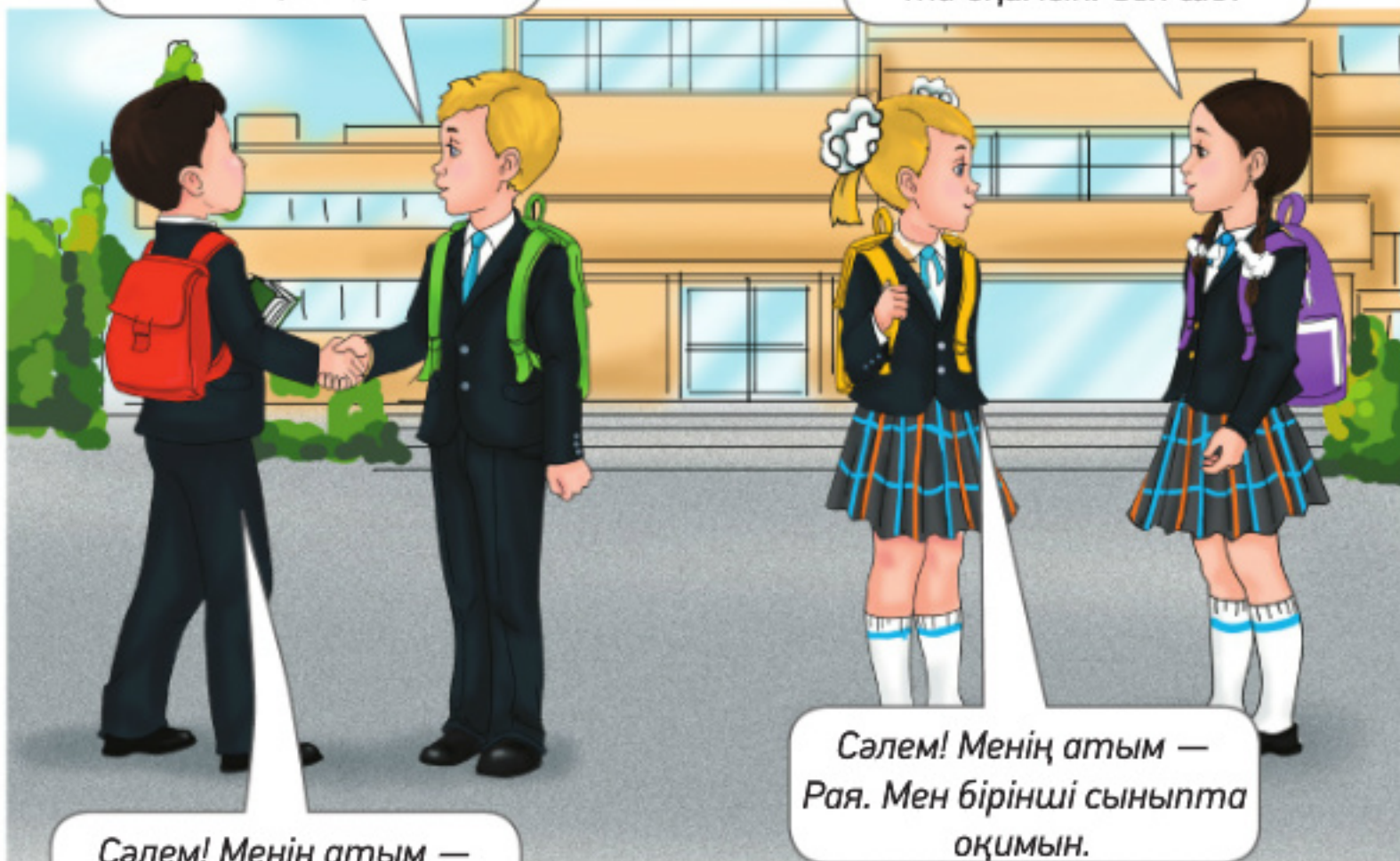

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы

Сәлем! Менің атым — Андрей. Сенің атың кім? Сен нешінші сыныпта оқисың?

Сәлем! Менің атым — Айгүл. Мен үшінші сыныпта оқимын. Сен ше?

Сәлем! Менің атым — Әлібек. Мен екінші сыныпта оқимын.

Сәлем! Менің атым — Рая. Мен бірінші сыныпта оқимын.

Айтылым

1-тапсырма. Сұрақтарға жауап бер.

1. Әлібек нешінші сыныпта оқиды?
2. Айгүл нешінші сыныпта оқиды?
3. Рая нешінші сыныпта оқиды.

Дұрыс айт!

қабатта
үшінші [үшүнші]

Айтылым **Оқылым**

2-тапсырма. Оқы. Сөйлемдерге сұрақ қой. Үлгі: Оның аты — кім?

Менің атым — Әлібек. Мен екінші сыныпта оқимын. Мынау — менің мектебім. Менің мектебім үлкен. Менің сыныбым бірінші қабатта. Мен екінші қатарда, үшінші партада отырамын.

Жазылым

3-тапсырма. Суреттерге қара. Өздерің қалаған сурет бойынша кейіпкерлердің диалогін толықтырып жаз. Диалогте кемінде 6 үнқатым болсын.

Айтылым

3-тапсырма. Әлібек пен Аннаның, Саша мен Әнелдің атынан диалог құрыңдар.

Жаттайық!

Кім кезіксе көшеде,
«Таныс емес», — демеймін.
Аға, тәте, көкеге,
«Сәлеметсіз бе!» — деймін.
Өтпейберген Ақыпбеков

Менің атым — Әлібек.
Мен екінші сыныпта
оқимын. Сен нешінші
сыныпта оқисың?

2
САБАҚ

МЕН СЕГІЗДЕМІН

*Мен сегіздемін.
Мен жетідемін.
Сен нешедесің?*

Жаңа сөздер

нешедесің?
жетідемін
сегіздемін
жақсы көремін

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

*Мен жетідемін. Мен бірінші
сыныпта оқимын. Мен
қуыршақты жақсы көремін.*

*Мен де жетідемін. Мен
екінші сыныпта оқимын. Мен
қонжықты жақсы көремін.*

*Мен сегіздемін. Мен
екінші сыныпта оқимын.
Мен спортты жақсы
көремін.*

! Дұрыс айт!

алтыдамын
жетідемін
Сен нешедесің?

 Айтылым

1-тапсырма. Суретке қара. Айт.

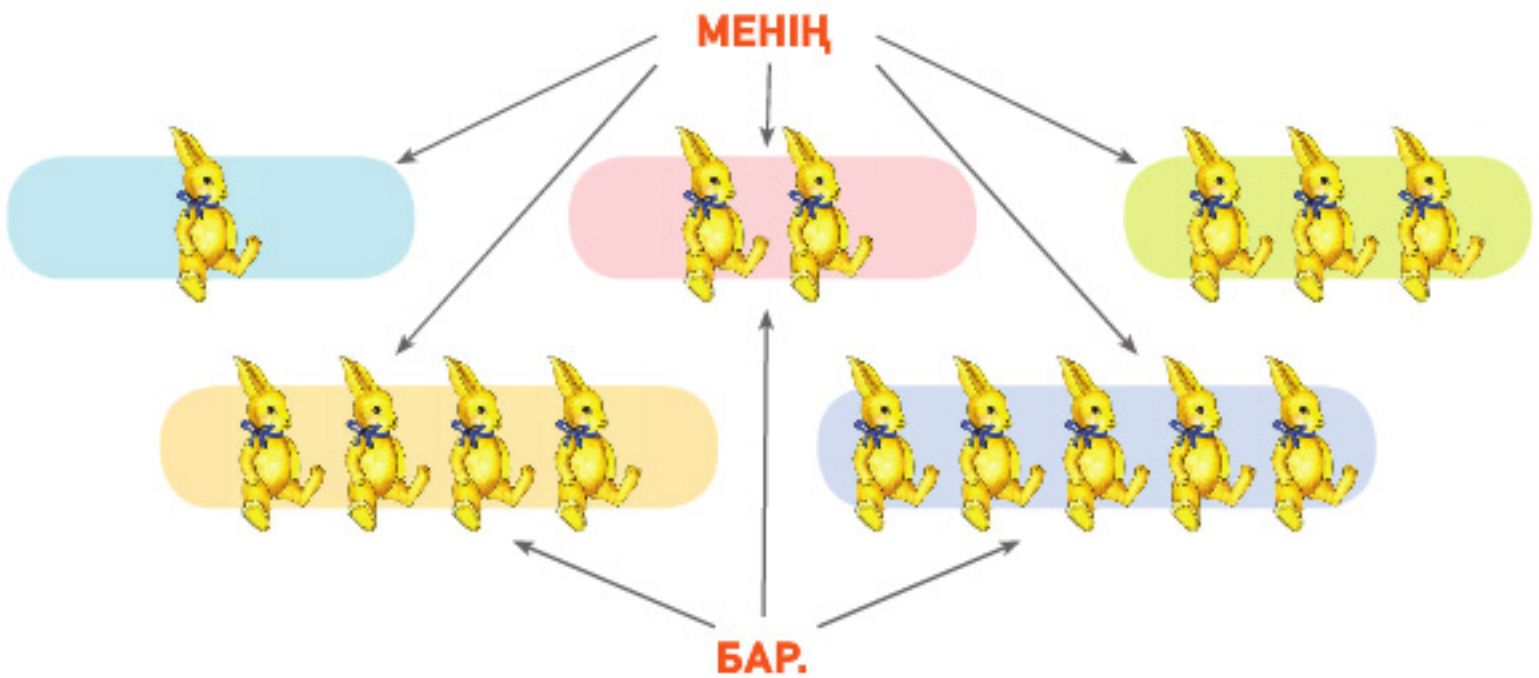
 Жазылым

2-тапсырма. Сөйлемді толықтырып жаз.

Айтылым

3-тапсырма. Суреттің орнына қажетті сөзді қойып айт.

Тілдесім **Айтылым**

4-тапсырма. Достарыңмен сөйлесіңдер.

— Сенің атың — кім?	— Менің атым —
— Сен нешедесің?	— Мен
— Сен ... ?	— Мен жетідемін.

Тілдесім

5-тапсырма. Шеңбер жасап тұрыңдар.

Оң және сол жағыңдағы баладан неше жаста екенін сұрап, диалог құрыңдар.

Кел, жаттығайық!

Мен жетідемін,
Өсемін, жетілемін.
Ұланың мен боламын,
Қымбатты туған елім!

Сен нешедесің?
Мен жетідемін.
Мен сегіздемін.

3
САБАҚ

СЕН НЕШЕДЕСІҢ?

Сен неше**десің**?
Сен алты**дасың**?
Сен жеті**десің**?

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

1. Әсел,
Әлібек нешеде?

4. Жоқ,
Саша сегізде.

2. Әлібек сегізде.

3. Анна, Саша
жетіде ме?

! Дұрыс айт!

алты**да**
жеті**де**

 Тілдесім

1-тапсырма. Үлгі бойынша диалог құрыңдар.

Үлгі:

— Әлібек, сен нешедесің?

— Мен жетідемін. Сен алтыдасың ба?

— Иә, мен алтыдамын.

— Анна алтыда ма?

— Иә, ол алтыда.

 Айтылым

2-тапсырма. Балалардың жасы нешеде? Айт.

 Айтылым

3-тапсырма. Әрқайсың екі досыңның атын, жасын және оның нені жақсы көретінін айтыңдар.

Менің досымның аты —
Қанат. Ол алтыда.

4
САБАҚ

СУРЕТ САЛАМЫН

*Кімнің суреті?
Әлібектің суреті
Мен сурет саламын.
Сен сурет саласың.
Ол сурет салады.*

Жаңа сөздер

кімнің?
сурет
сурет саламын
қағаз

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

БҰЛ — КІМНІҢ СУРЕТІ?

Бұл — атамның суреті.

Бұл — әжемнің суреті.

Бұл — әкемнің суреті.

Бұл — анамның суреті.

Мен сурет саламын. Сен сурет саласың. Ол сурет салады.

! Дұрыс айт!

анамның
суреті [сүуретү]
әкемнің
саласың

📖 Оқылым

1-тапсырма. Мәтінді оқы.

Бұл — қағаз. Қағаз ақ.
Менің қарындаштарым бар.
Мен әжемнің суретін саламын.
Сен әкеңнің суретін саласың.
Ол атасының суретін салады.

💡 Айтылым

2-тапсырма. «Бұл — кім?» деген сұрақты қай суретке қоюға болады?

📝 Жазылым

3-тапсырма. Сөйлемдерді толықтырып жаз.

Мен сурет сала ...

Сен сурет сала ...

Ол сурет сала ...

Жаттайық!

Түрлі сурет саламын
Ұшталсын деп қаламын.
Ержеткенде күні ертең
Мен суретші боламын.

*Жансая Серік
«Мөлдір бұлақ» журналынан*

Мен сурет саламын.
Бұл — менің қарындашым.

5
САБАҚ

БАССЕЙНГЕ БАРАМЫН

Мен бассейнге
барамын.
Сен бассейнге барасың.
Ол бассейнге барады.
 Су жылы/суық.

Жаңа сөздер

су
жылы
суық
бала

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Жазылым

1-тапсырма. Сөйлемді толықтырып жаз.

Бұл —
Мен

-ге

барамын.
бармаймын.

! Дұрыс айт!

жылы
суық [сұуқ]
барамын [барам]

 Тілдесім

2-тапсырма. Суретке қарап, Әлібектің атынан сөйлеңдер.

 Тілдесім

3-тапсырма. Диалогті толықтырыңдар.

- Сен бассейнге барасың ба?
- Иә,
-
- Жоқ,

 Тілдесім

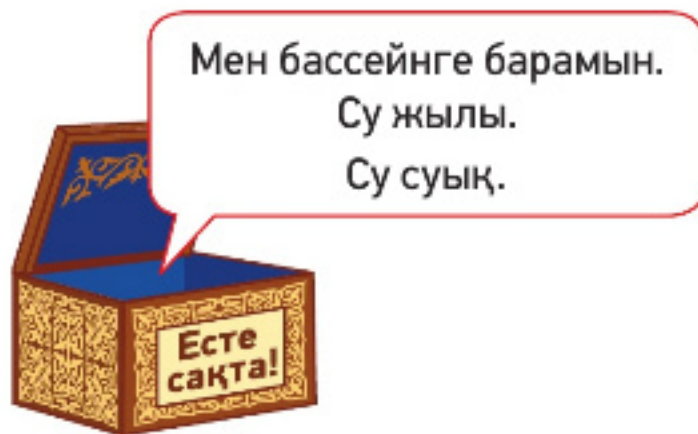
4-тапсырма. «Кім жылдам?» ойыны

- Екі топқа бөлініңдер.
- Мұғалім көрсеткен суреттердің атын тез айтыңдар.
- Қай топ көп сөз айтса, сол топ жеңіске жетеді.

Жаттайық!

Бұлақтар

Таудан аққан бұлақтар,
 Күмбір-күмбір күй ақтар.
 Жиегінде билейді
 Құндыз жалды құрақтар.
Бақыткерей Ысқақов

6
САБАҚ

СУДА ЖҮЗІП ҮЙРЕНЕМІН

Мен суда жүземін.
 Сен суда жүзесің.
 Ол суда жүзеді.
 Мен жүзіп үйренемін.

Жаңа сөздер

жүзу
 үйрену

 Тыңдалым Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мен бассейнге барамын.
 Бассейннің суы жылы, таза.
 Балалар суда жақсы жүзеді. Мен жүзіп үйренемін.
 Апай маған суда жүзуді үйретеді.

Тыңдалым **Оқылым**

Тыңда. Қайтала. Оқы.

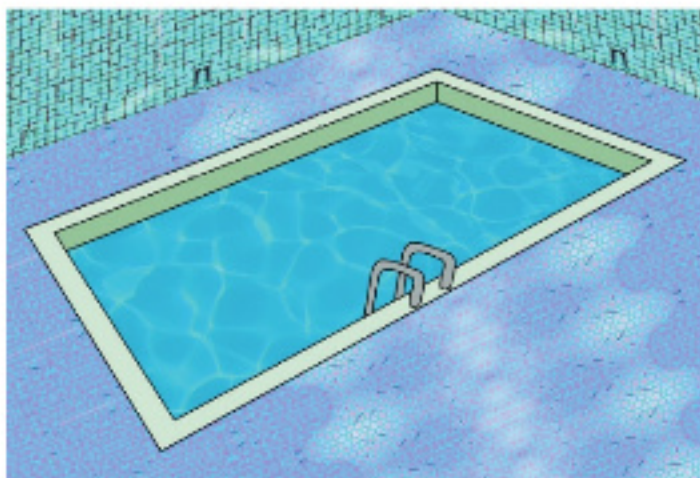
! Дұрыс айт!

жүземін [жүзем]
жүзіп үйренемін
[жүзөб үйрөнем]

Айтылым

1-тапсырма. Суреттің орнына қажетті сөзді қойып айт.

Мен

барамын/бармаймын.

таза
лас
суық
жылы

 Айтылым

2-тапсырма. Берілген сұрақтарға «иә» не «жоқ» деп жауап бер.

- Сен бассейнге барасың ба? —
- Сен суда жүзесің бе? —
- Бассейннің суы жылы ма? —
- Бассейннің суы таза ма? —

 Тілдесім

3-тапсырма. «Дұрыс жауабын айт» ойыны

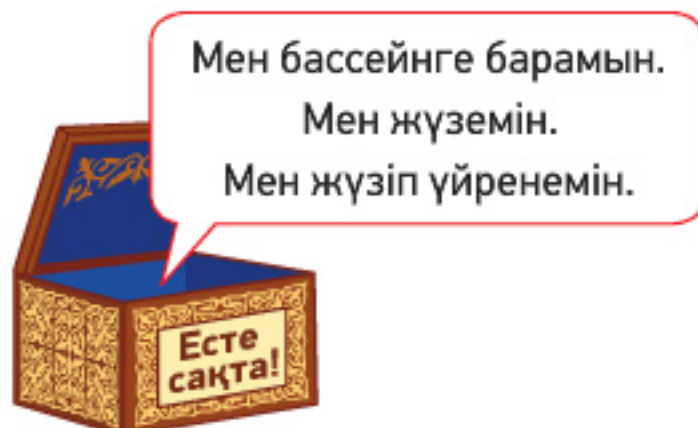
Мұғалім сендерге суретті көрсетіп, оның атын қате айтады.

Ал сендер оны дұрыс айтуларың керек.

Жаттайық!

Ауламызда бала көп,
Демалуға шама жоқ!
Терлеп-тепшіп сүрініп,
Қуалаймыз ала доп.

*Оразбай Байбақұлы
«Балдырван» журналынан*

7

САБАҚ

МЕН КЕМЕ ҚҰРАСТЫРАМЫН

Сен не істейсің?
Сен құрастырасың.

Жаңа сөздер

не істейсің?
кеме құрастыру

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мен қайық жасаймын. Қайықты бояймын. Әнел үй құрастырады. Әлібек пен Анна кеме құрастырады.

Тыңдалым **Айтылым**

Тыңда. Қайтала. Оқы.

*Мынау — сурет. Мен суретті бояймын. Мынау — гүл. Сен гүлді бояйсың.
Мынау — қайық. Саша қайықты бояйды.*

Айтылым

1-тапсырма. Көп нүктенің орнына қажетті сөздерді қойып, оқы.

Менің ... — Әлібек. Мен кеме құрастырамын. Менің ... әдемі. Әнел ... құрастырады. Саша үйді ...

Қажетті сөздер: бояйды, кемем, үй, атым.

Дұрыс айт!

не істейсің?
кеме **құрастырам**
[кеме ғұрастырам]
қайық
суретті бояймын
[бойайм]

Жазылым

2-тапсырма. Бағандағы сөздерді сәйкестендіріп жаз.

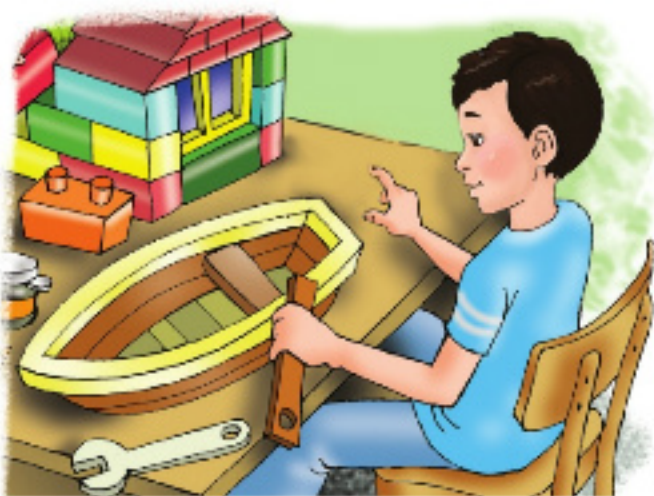
Мен
Саша
Ол
Анна
Оның
Сен

суретті
авашты
сурет
үй
кеме
кемесі

құрастырды
үлкен
бояйды
құрастырамын
бояйсың
салды

Айтылым

3-тапсырма. Суреттерге қарап, сөйлем құра. Ол не істейді?

Айтылым
4-тапсырма. «Кім не істейді?» ойыны

Екі топқа бөлініңдер. Әр топтан бір оқушы шығып, дене қимылымен түрлі әрекеттер жасасын. Қарсылас топ оның не істеп жатқанын сөзбен айтасың.

Мысалы: оқушы сурет салып отырған әрекетті көрсетсе, оқушылар «Ол сурет салады», — деді. Тез, дұрыс айтқан топ жеңімпаз атанады.

Кел, жаттығайық!

Суға салдым кемемді,
Кемем зулай жөнелді.
Капитанмын мен енді!

Серікбай Оспанұлы

Сен не істейсің?
Мен кеме құрастырамын.
Сен қайықты бояйсың.
Ол суретті бояйды.

8

САБАҚ

ОЙЫНШЫҒЫҢДЫ КӨРСЕТШІ!

Мынау — не?

Ойыншық — ойыншы(қ)ғым

Менің ойыншы(қ)ғым

Сенің ойыншы(қ)ғың

Оның ойыншы(қ)ғы

Мынау — менің ойыншығым.

Ойыншықты көрсетші!

Жаңа сөздер

мынау — не?
көрсетші!

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

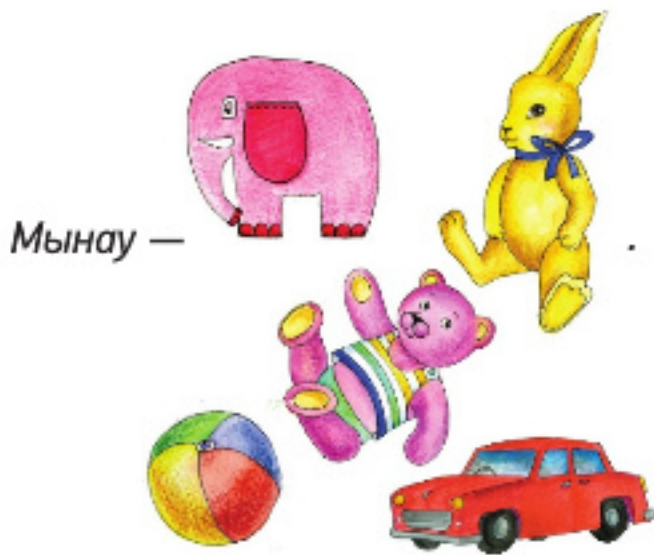
Менің ойыншывым көп. Мынау — «Лего» ойыны. Мен «Лего» құрастырамын. Менің достарымның ойыншықтары бар. Әнелде ақ қоян бар. Аннада арыстан бар. Сашада машине көп.

! Дұрыс айт!

мынау — не?
көр
ойыншық
[ойұншұқ]
арыстан

 Айтылым

1-тапсырма. Суреттердің орнына қажетті сөздерді қойып, айт.

 Оқылым

2-тапсырма. Қажетті әріптерді қойып, оқы.

Ойыншы..., к...рсетш..., м...н...у, ...оян, ар...стан, д...стар, бала...ай,
к...ш...к, мысы..., шат...р, қ...раст...рамын.

Жазылым

3-тапсырма. Суреттер бойынша сөйлемдер құра.

Айтылым

4-тапсырма. Бір-біріңнің ойыншықтарың туралы диалог құрыңдар.

Үлгі:

- Сенің ойыншығың бар ма?
-
- Ол — қандай ойыншық?
-
- Ойыншықты көрсетші!
-

мынау — не?
ойыншықты көрсетші!

9
САБАҚ

ҚУЫРШАҒЫМНЫҢ АТЫ — ҚАРАҚАТ

Қуыршақ — қуырша(қ)ғым

Жаңа сөздер

қуыршақ

Менің қуырша(қ)ғым
Сенің қуырша(қ)ғың
Оның қуырша(қ)ғы
Қуыршағымның аты

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

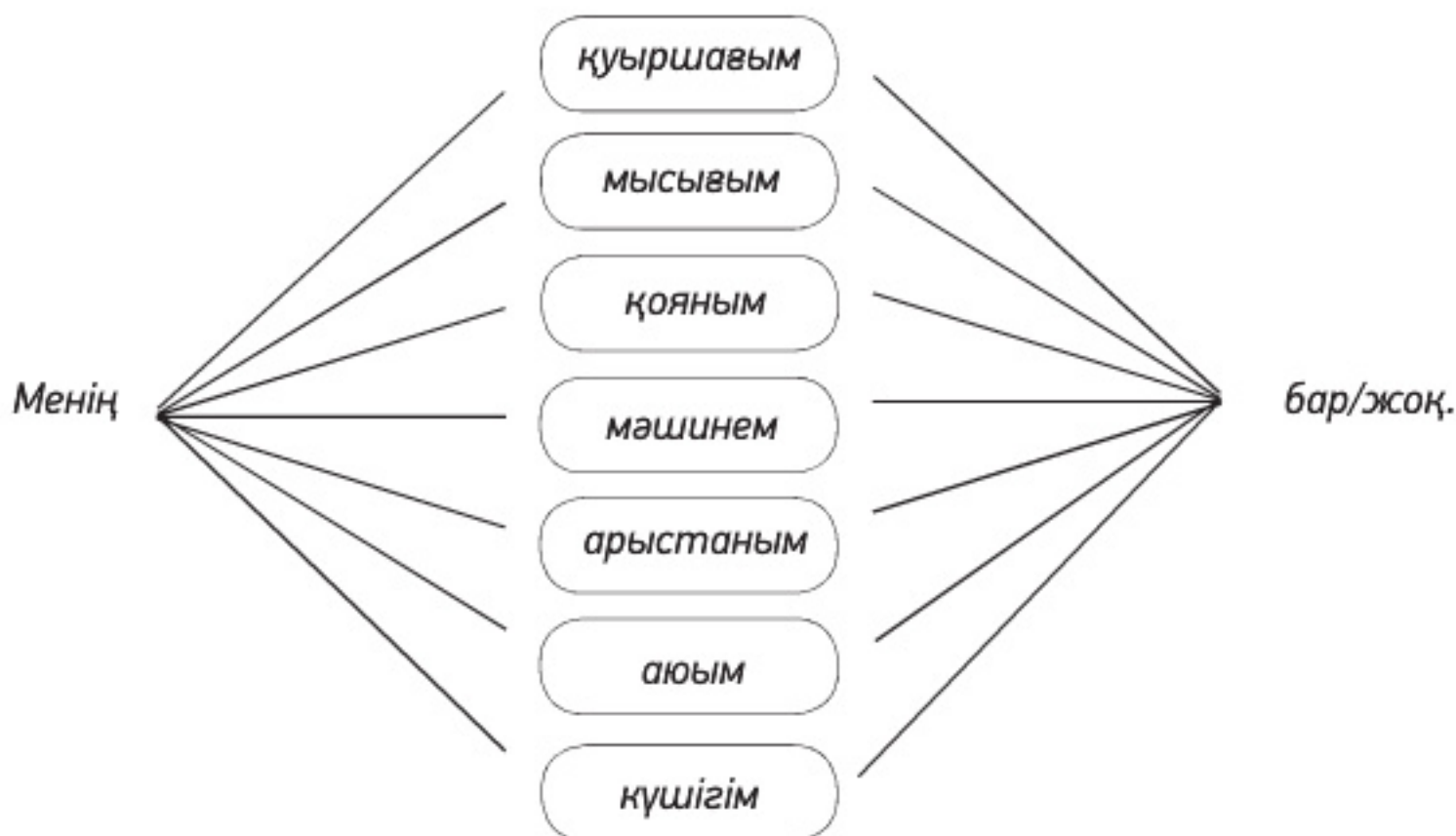
Менің атым — Әнел. Менің досым бар. Оның аты — Анна. Менің ойыншывым көп. Мынау — қуыршақ. Қуыршақтың аты — Қарақат. Ол әдемі. Досымның ақ қояны бар.

! Дұрыс айт!

қуыршағым
[құуұршағым]
әдемі
көп
жүреді

Айтылым

1-тапсырма. Сұраққа жауап бер. Сенің қандай ойыншығың бар?

Айтылым

2-тапсырма. Бір-біріңе: «Мынау — не?», — деп сұрақ қойыңдар. Суреттерді пайдаланып, жауап беріңдер.

Мынау — не?

Жазылым

3-тапсырма. Суреттерді пайдаланып, сөйлем құрап жаз.

Менің
Сенің
Оның

-ЫМ
-ЫҢ
-Ы

бар/жоқ.

Менің
Сенің
Оның

бар/жоқ.

Менің
Сенің
Оның

бар/жоқ.

Оқылым Жазылым

4-тапсырма. «Кім жылдам!» ойыны

Берілген сөздерден сөйлем құрастырыңдар. Тез әрі дұрыс құрастырған оқушы жеңімпаз атанады.

Қарақат

Оның

бар

айтады

Ол

аты

ойыншықтарым

Менің

Қоян

билейді

көп

қуыршағым

ән

Айтылым

5-тапсырма. Досыңда мына ойыншықтар бар ма? Сұра.

Үлгі: — Әнел, сенде аю бар ма?
— Менде аю бар/жоқ.

Кел, жаттығайық!

Мәшине қатты,
Қонжығым жұмсақ.
Қылығы тәтті,
Көрші өзің жұмсап!

Менің қуыршағым бар.
Қуыршағымның аты —
Қарақат.

10
САБАҚ

МЫНАУ – ҚОНЖЫҚ ПА?!

Мынау — жұмсақ ойыншық.
Мынау — қатты ойыншық.
Мәшине — қатты ойыншық.
Қонжық — жұмсақ ойыншық.

Жаңа сөздер

қатты
жұмсақ

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Менің досым көп. Мен достарыммен ойнаймын. Менің көп мәшинем бар. Мәшинем жүреді. Әнелдің қуыршағы бар. Ол әдемі. Аннаның аюы бар. Ол — жұмсақ ойыншық.

! Дұрыс айт!

қатты
жұмсақ
қонжық [қонжұқ]

 Тыңдалым Айтылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мынау — машине.
Машине — қатты ойыншық.

Мынау — қонжық.
Қонжық — жұмсақ ойыншық.

 Айтылым

1-тапсырма. Суреттерге қараңдар. Кімде қандай ойыншық бар?

Айтылым

2-тапсырма. Суретті пайдаланып, ініңнің ойыншықтары туралы айт.

Үлгі: *Інімде қоян бар. Ол жұмсақ. Інімде мәшине бар. Ол қатты.*

Жазылым

3-тапсырма. Қажетті сөздерді қойып, мәтінді көшіріп жаз.

Менің мәшинем _____. Мәшинем _____.
Әнелдің _____ бар. Ол _____ айтады. Аннаның
_____ бар. Ол _____.

Қажетті сөздер: қонжывы, ән, қуыршавы, сөйлейді, көп, жүреді.

Жаттайық!

Ойыншықтар

Іші толған бөлменің,
Ойыншығым мол менің.
Босқа тізіп қоймайық,
Келе ғой, дос, ойнайық.

Қадыр Мырза-Әлі

Айтылым

4-тапсырма. «Кім көп біледі?» ойыны

Мұғалім берген суреттердегі ойыншықтар туралы айтыңдар. Көп сөйлем айтқан оқушы жеңімпаз атанады.

Мәшине — қатты ойыншық.
Менің жұмсақ қонжығым бар.

11 САБАҚ

БҰЛ – ЖҰМСАҚ ОЙЫНШЫҚ

Оқылым

1-тапсырма. Әр жолдағы артық сөзді тап.

1. Қонжық, піл, сөмке, арыстан;
2. қуыршақ, қонжық, қалам, мәшине;
3. өшіргіш, сызғыш, ойыншық, дәптер;
4. ата, ана, әке, шеше, қоян.

Айтылым

2-тапсырма. Суреттерді пайдаланып, өз отбасың туралы айт. Әлібенке атасы, әжесі, әкесі, анасы қандай ойыншық сыйлады? Қай ойыншықтар жұмсақ?

 Айтылым

3-тапсырма. Досыңда қандай ойыншықтар бар? Сұра.

 Жазылым

4-тапсырма. Сұрақтарға жауап жаз.

1. Отбасыңда неше адам бар?
2. Сенде қандай ойыншықтар бар?
3. Олардың түсі қандай?
4. Сенде қуыршақ бар ма? Ол қандай? (қатты/жұмсақ)
5. Сенде қандай жұмсақ ойыншықтар бар?

 Айтылым

5-тапсырма. «Сиқырлы суреттер» ойыны

Екі топқа бөлініңдер. Бөлшектелген ойыншықтардың суретін құрастырыңдар. Суретті бірінші құрастырып, сипаттап 4-5 сөйлем айтқан топ жеңіске жетеді.

Білгенге маржан...

Жұмбақ

Аяғы бар, жүрмейді.
Аузы бар, күлмейді.
Айнымайды бөпемнен,
Тек сөйлеуді білмейді.
(қашыруқ)

12
САБАҚ

МЕНИҢ ҚОЯНЫМ БАР

Қоян кішкентай.
Аю үлкен.
Менің қояным бар.
Менің аюым жоқ.

Жаңа сөздер

аю
қоян

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы

Менің ойыншығым көп. Менің ойыншықтарым екі қатарда тұр. Бірінші қатарда бес қуыршавым тұр. Қуыршақтар қатты. Екінші қатарда жұмсақ ойыншықтарым тұр. Олар: қоян, аю, күшік.

! Дұрыс айт!

📖 Жазылым

бұл
қояным [қойаным]

1-тапсырма. Суретке қара. Сұрақтарға жауап жаз.

БҰЛ — НЕ? ОЛ — ҚАНДАЙ ОЙЫНШЫҚ? БҰЛ — КІМ? ОЛ — ҚАНДАЙ АДАМ?

💡 Айтылым

2-тапсырма. Суреттің орнына қажетті сөзді қойып, айт.

Менің атым — Әлібек.
Менің

-ым бар/жоқ.

Менің атым — Әнел.
Менің

-ым бар/жоқ.

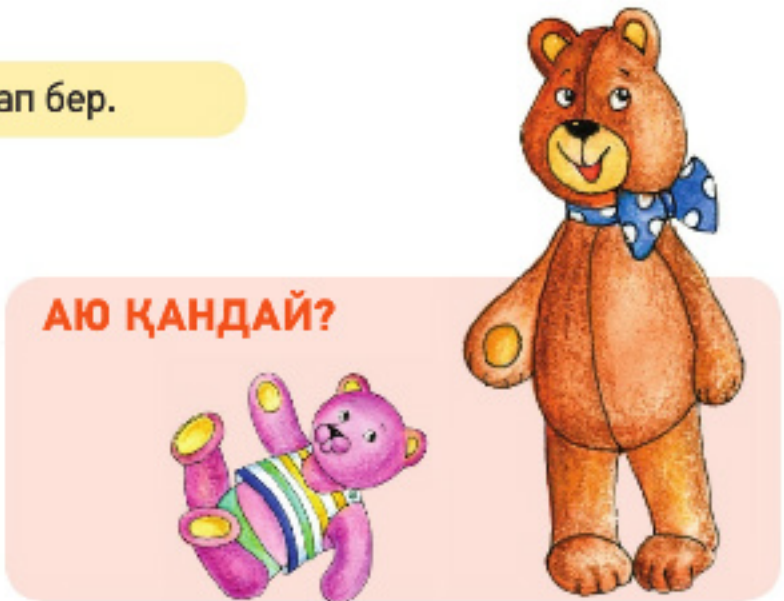
💡 Айтылым

3-тапсырма. Сурет бойынша сұраққа жауап бер.

ҚОЯН ҚАНДАЙ?

АЮ ҚАНДАЙ?

Айтылым

Жазылым

4-тапсырма. Суреттің орнына қажетті сөзді қойып, жаз.

Менің

бар/жоқ.

Менің

бар/жоқ.

Менің

бар/жоқ.

Менің

бар/жоқ.

Айтылым

5-тапсырма. Сұрақты суретпен сәйкестендір.

БҰЛ — НЕ?

БҰЛ — КІМ?

Аю үлкен, жұмсақ.
Қоян кішкентай, қатты.

13
САБАҚ

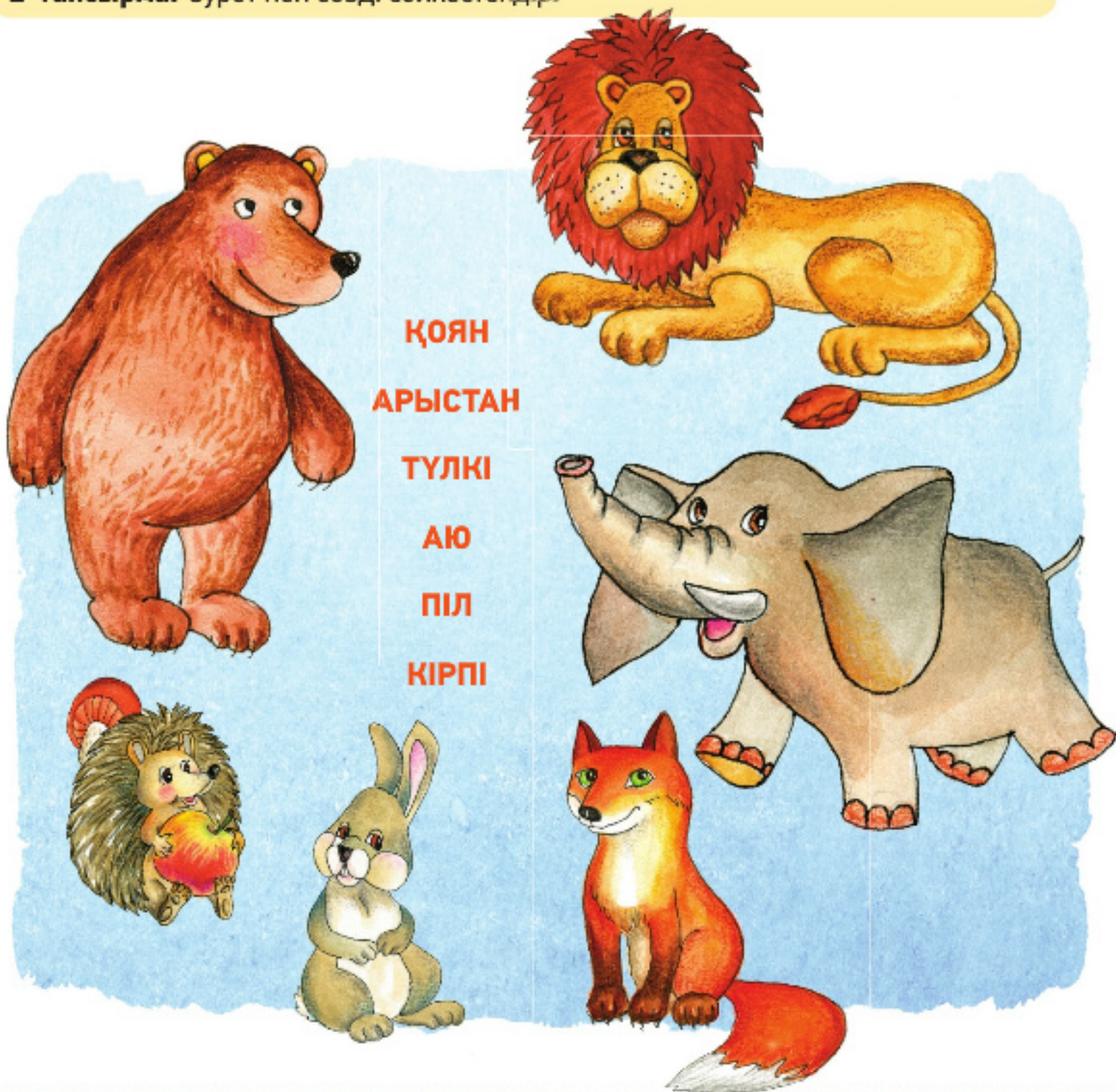
НӘТИЖЕ САБАҚ. МЕН НЕ ҮЙРЕНДІМ?

Жазылым

1-тапсырма. Өзің туралы мәтін құрап жаз. Мәтінде атың, жасың, сыныбың, мектебің, нені жақсы көретінің туралы толық жаз. Жазған мәтіңіңе тақырып қой.

Айтылым

2-тапсырма. Сурет пен сөзді сәйкестендір.

 Айтылым

3-тапсырма. Сұраққа жауап бер.

ҚАНДАЙ?

 Айтылым

4-тапсырма. Оймоншақ. Шарты: сынып 5 топқа біріксін. Үстел үстіне бес түрлі тақырып жазылған қағаз бүктеліп тасталады. Онда «Мен сегіздемін», «Сурет саламын», «Бассейнге барамын», «Менің қояным бар» деген тақырыптар жазылсын. Әр топтағы балалар өздері таңдаған тақырып бойынша кезекпен 1 сөйлемнен айтады. Сөйлемдер бір-бірімен байланысып, толық мәтін болып шығуы керек.

Білгенге маржан ...

Жұмбақ

Үстінен тоны түспеген,
Сонда да араз қыспенен.

(юА)

2. МЕНІҢ ОТБАСЫМ МЕН ДОСТАРЫМ

1

САБАҚ

БҰЛ – МЕНІҢ ОТБАСЫМ

Менің әпкем/қарындасым
Сенің әпкең/қарындасың
Оның әпкесі/қарындасы

Сенің әпкең/інің бар ма?
Оның сіңлісі/ағасы бар ма?
Әнелдің ағасы бар.

Жаңа сөздер

аға
әпке
іні
қарындас
сіңлі

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

ағам

Менің

әпкем

ағам

Менің

әпкем

інім

сіңлім

інім

қарындасым

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Менің атым — Әлібек. Менің отбасым үлкен. Отбасымда алты адам бар. Олар: әкем, анам, әпкем, мен, қарындасым және інім.

! Дұрыс айт!

аға
әпке
қарындас
сіңлі
іні

Айтылым

1-тапсырма. Суреттерге қара. Сұраққа жауап бер.

Үлгі: Бұл — менің

Бұл — кім?

Жазылым

2-тапсырма. Суреттер мен сөздерді сәйкестендір. Сөйлем құрап жаз.

Үлгі: Менің әпкем ақылды.

Менің

Менің

Менің

Менің

ақылды.

батыр.

әдемі.

көңілді.

Айтылым

3-тапсырма. Суреттерді пайдаланып, сөйлесіңдер.

— *Сенің әпке-ң бар ма?*

— *Менің әпке-м бар.*

— *Сенің қарындас-ың бар ма?*

— *Менің қарындас-ым бар.*

— *Сенің*

-ң бар ма? — ...

— *Сенің*

-ң бар ма? — ...

— *Сенің*

-ң бар ма? — ...

— *Сенің*

-ң бар ма? — ...

Айтылым

4-тапсырма. Суреттер бойынша сөйле.

Әлібектің

бар.

бар.

бар.

бар.

Жазылым

5-тапсырма. Көп нүктенің орнына тиісті қосымшаларды жаз.

Менің әпке...

Менің ава...

Менің іні...

Менің қарындас...

Сенің әпке...

Сенің ава...

Сенің іні...

Сенің қарындас...

Оның әпке...

Оның ава...

Оның іні...

Оның қарындас...

Айтылым

6-тапсырма. Досыңнан сұра:

Сенің әпкең бар ма? Ол қандай?

Сенің аваң бар ма? Ол қандай?

Сенің інің бар ма? Ол қандай?

Сенің қарындасың/сіңлің бар ма? Ол қандай?

Жаттайық!

Аталар, әжелер,
Ағалар, әпкелер,
Апалар, балалар —
Әр әулетте бар олар.
Марат Мұқанов

Бұл — менің әпкем/ағам/інім/
сіңлім/ қарындасым.
Менің ағам/әпкем ақылды.
Менің сіңлім/қарындасым
әдемі.
Менің інім көңілді.

2

САБАҚ

МЕН ІНІМДІ ЖАҚСЫ КӨРЕМІН

Кімді?

*інімді, ағамды, әпкемді,
қарындасымды, сіңлімді*

Жаңа сөздер

Кімді?

*Мен жақсы көремін
Сен жақсы көресің
Ол жақсы көреді*

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мен інімді жақсы көремін.

Мен ағамды жақсы көремін.

*Мен қарындасымды/сіңлімді
жақсы көремін.*

Мен әпкемді жақсы көремін.

Мен ағамды жақсы көремін. Ағам шахмат ойнайды.

Мен әпкемді жақсы көремін. Әпкем әткеншек тебеді.

Мен інімді жақсы көремін. Інім доп ойнайды.

Мен қарындасымды жақсы көремін. Қарындасым велосипед тебеді.

Мен отбасымды жақсы көремін.

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

! Дұрыс айт!

ағамды
 әпкемді
 қарындасымды
 сіңлімді
 інімді
 отбасымды
 жақсы көремін
 [жақсы гөрөм]

Оқылым

1-тапсырма. Суреттердің орнына қажетті сөздерді қойып, оқы.

Мен

-ді
 -ды
 -ды
 -ді
 -ді
 -ды

жақсы көремін.

 Жазылым

2-тапсырма. Суреттердің орнына қажетті сөздерді қой. Толықтырып жаз.

Менің

шахмат ойнайды.

Менің

әткеншек тебеді.

Менің

велосипед тебеді.

Менің

доп ойнайды.

Айтылым

3-тапсырма. Суреттерге қарап, сұраққа жауап бер. Сен кімді жақсы көресің?

Үлгі: Мен анам-ды жақсы көремін.

Жазылым

4-тапсырма. Көп нүктенің орнына тиісті қосымшаларды жаз.

Мен авамды жақсы көре...
Сен аваңды жақсы көре...
Ол авасын жақсы көре...

Мен қарындасымды жақсы көре...
Сен қарындасыңды жақсы көре...
Ол қарындасын жақсы көре...

Айтылым

5-тапсырма. Үш досыңнан кімді жақсы көретінін сұра.

Жаттайық!

Әнелі ән салады,
Әжесі тамсанады.
Әлібегі там салады,
Атасы тамсанады.
Марат Мұқанов

Сен кімді жақсы көресің?
Мен анамды/әкемді, ағамды
әпкемді, қарындасымды,
сіңлімді, інімді жақсы көремін.

* там — үй

3

САБАҚ

АҒАМНЫҢ АТЫ — ӘДІЛ

Ағаңның аты — кім?

кіммен?

ағаммен

әпкеммен

ініммен

қарындасыммен

сіңліммен

Жаңа сөздер

кіммен?

татумыз

Тыңдалым

Айтылым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Бұл — менің ағам.
Ағамның аты — Әділ.

Бұл — менің әпкем.
Әпкемнің аты — Дана.

Бұл — менің қарындасым/
сіңлім. Қарындасымның/
сіңлімнің аты — Алуа.

Бұл — менің інім.
Інімнің аты — Әли.

Менің ағам бар. Ағамның аты — Әділ. Ағаммен бассейнге барамын. Мен ағамды жақсы көремін.

Менің әпкем бар. Әпкемнің аты — Дана. Данамен аквапаркке барамын. Мен әпкемді жақсы көремін. Біз татумыз.

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Кіммен?

әке**ммен**

ана**ммен**

іні**ммен**

әпке**ммен**

аға**ммен**

қарында**сыммен**/
сіңлі**ммен**

! Дұрыс айт!

а**ғ**аммен
ә**п**кеммен
қарында**сы**ммен
сі**ң**ліммен
і**н**іммен
тату**мыз** [татұмыз]

Жазылым

1-тапсырма. Суреттердің орнына қажетті сөздерді қой. Толықтырып жаз.

Мен

шахмат ойнаймын.

Мен

әткеншек тебемін.

Мен

сырванақ тебемін.

Мен

доп ойнаймын.

Мен

футбол ойнаймын.

Айтылым

2-тапсырма. Диалогті толықтыр.

Әлібек, хайуанаттар бавына барасың ба?

Иә, хайуанаттар бавына барамын. Әнел, сен барасың ба?

Иә, ...

Әнел, хайуанаттар бавына кіммен барасың?

Хайуанаттар бавына ...
Әлібек, сен кіммен ...

Мен хайуанаттар бавына ...

Айтылым

3-тапсырма. Екі досыңнан отбасы туралы сұра.

1. Досыңның авасы, әпкесі, қарындасы, сіңлісі, інісі бар ма?
2. Олардың аты кім?

Сенің ағаңның аты кім?
Менің ағамның аты — Қанат.
Әпкемнің аты — Дана.

Мен ағаммен бассейнге барамын. Әпкеммен сырғанақ тебемін/ ойнаймын.

4

САБАҚ

ОТБАСЫҢДА НЕШЕ АДАМ БАР?

АЙТЫЛЫМ

1-тапсырма. Сұраққа жауап бер.

Сенің

бар ма?

Жазылым

2-тапсырма. Суреттерге қарап, сөйлем құрап жаз.

Үлгі: *Мен аваммен шахмат ойнаймын.*

Оқылым

3-тапсырма. Мәтінді оқы. Өз отбасың туралы мәтін құрастыр.

Менің атым — Әнел. Менің отбасым үлкен. Отбасымда бес адам бар. Менің әкем, анам, авам, сіңлім бар. Анамның аты — Сауле. Әкемнің аты — Асқар. Авамның аты — Қанат. Сіңлімнің аты — Алуа. Біз татумыз. Мен отбасымды жақсы көремін.

Айтылым

4-тапсырма. Досыңнан отбасы туралы сұра.

1. Отбасыңда неше адам бар?
2. Олардың аты кім?

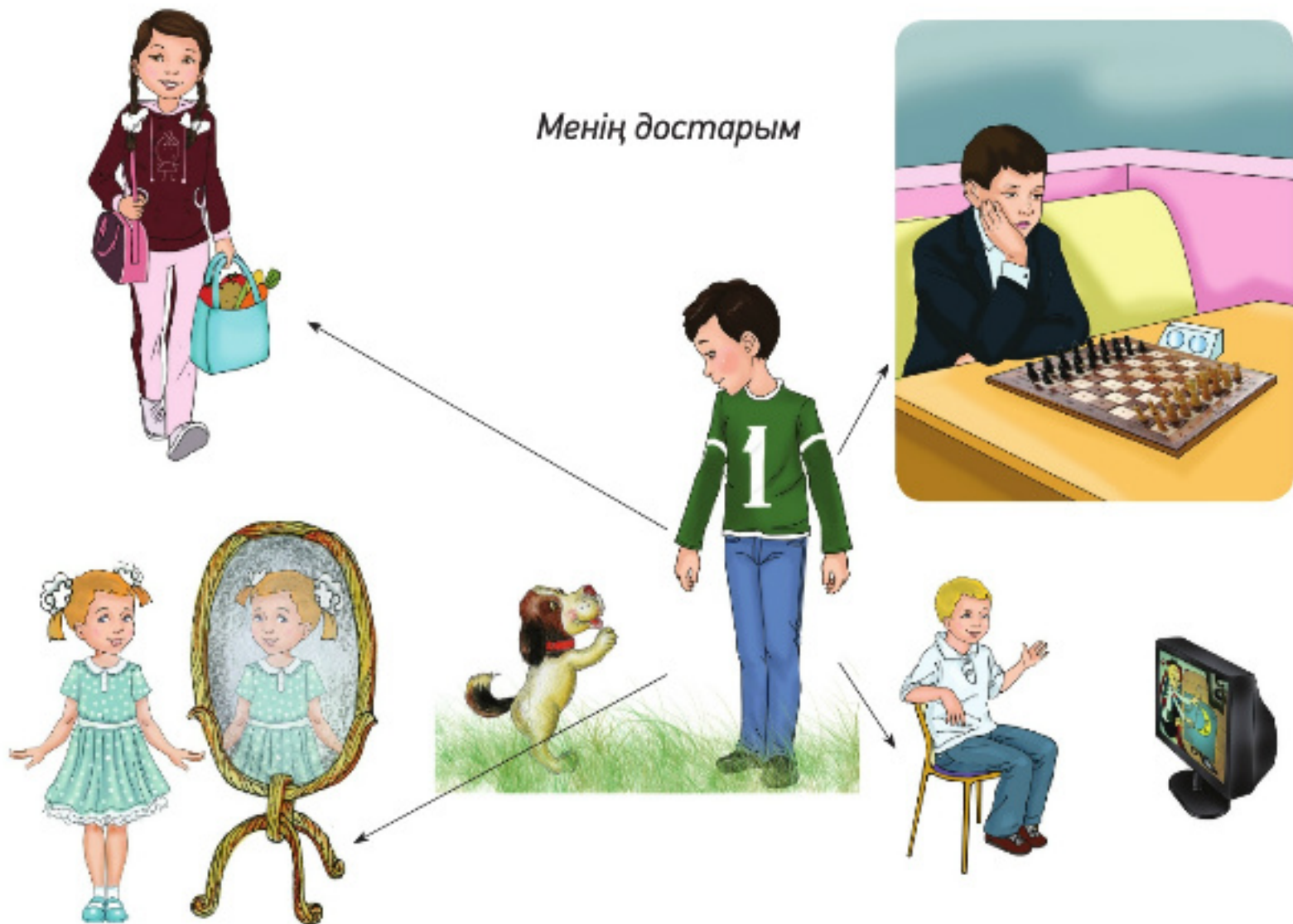
Білгенге маржан...

Мақал-мәтел
Ағадан — ақыл,
ападан — өнеге.

Айтылым

5-тапсырма. Суреттерге қарап, сөйлем құра.

Жаттайық!

Менің досым

Сендер менің сөзіме
 Құлақтарың тосыңдар.
 Қатты ұнайтын өзіме
 Ғажайып бір досым бар.

Қадыр Мырза-Әлі

Менің сенімді
 досым бар.

5
САБАҚ

ӘЖЕМ МЕЙІРІМДІ

Менің әжем
Сенің әжең
Оның әжесі

Жаңа сөздер

мейірімді
ақылды
еркелетеді

Әжем мейірімді

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Бұл кісі —
менің әжем.

Бұл кісі —
менің атам.

Бұл кісі —
менің әкем.

Бұл —
мен.

Бұл кісі —
менің анам.

 Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Сенің атаң бар ма?
Ол кісінің аты кім?

Менің атам бар.
Ол кісінің аты — Асан.

Сенің әжең бар ма?
Ол кісінің аты кім?

Менің әжем бар.
Ол кісінің аты — Анар.

Оқылым

Айтылым

1-тапсырма. Оқы. Әр сөйлемге сұрақ қой.

Менің отбасым үлкен. Мен отбасымды жақсы көремін. Менің әжем — өте жақсы адам. Оның аты — Жәмила. Ол ақылды, мейірімді. Әжем мені жақсы көреді. Ол мені «қозым», «құлыным» деп еркелетеді. Мен де әжемді жақсы көремін.

Жаттайық!

Ертегі қандай көп еді?!
Күнде айтып береді,
Қуанатын балаша
Әжем менің тамаша!
Серікбай Оспанов

Оның аты кім?
Менің әжем бар.
Менің атам бар.

! Дұрыс айт!

әжем
еркелетед

 Жазылым **Тілдесім**

2-тапсырма. Үлгі бойынша жаз. Әлібекті кім қалай еркелетеді?

Үлгі: Атасы Әлібекті «арыстаным» деп еркелетеді.

 Айтылым **Тілдесім**

3-тапсырма. Бір-біріңе әжеңді таныстыр. Оның атын және қандай адам екенін айт. Әжең сені қалай еркелететінін айт.

6

САБАҚ

АНАМ ТОСАП ЖАСАЙДЫ

*Тосапты неден жасады?
тосап жасайды
Анама көмектесемін
Анаңа көмектесесің бе?*

Жаңа сөздер

неден?
тосап жасайды
көмектесемін

Айтылым

Тыңда. Қайтала. Оқы

Менің атым — Әлібек. Бұл кісі — менің анам. Оның аты — Арайлым. Менің анам — ақылды, мейірімді, жақсы адам. Ол мені «балапаным» деп еркелетеді. Мен де анамды жақсы көремін. Анама көмектесемін.

Бүгін анама көмектестім. Мен алма тазаладым. Анам алмадан тосап жасады.

! Дұрыс айт!

бүгін [бүгүн]
көмектесемін
[көмектесем]

 Айтылым

1-тапсырма. Сұрақтарға жауап бер.

1. Әлібектің анасының аты кім?
2. Оның анасы қандай адам?
3. Анасы Әлібекті қалай еркелетеді?
4. Әлібек анасына көмектесе ме?
5. Әлібек не істеді? Анасы не істеді?

 Жазылым

2-тапсырма. Суретке қара. Сурет бойынша 3-4 сұрақ құрап жаз.

Айтылым

3-тапсырма. Анаң тосапты неден жасайды? Суретке қарап, бір-біріңе сұрақ қойыңдар. Диалог құрыңдар.

тосап жасайды

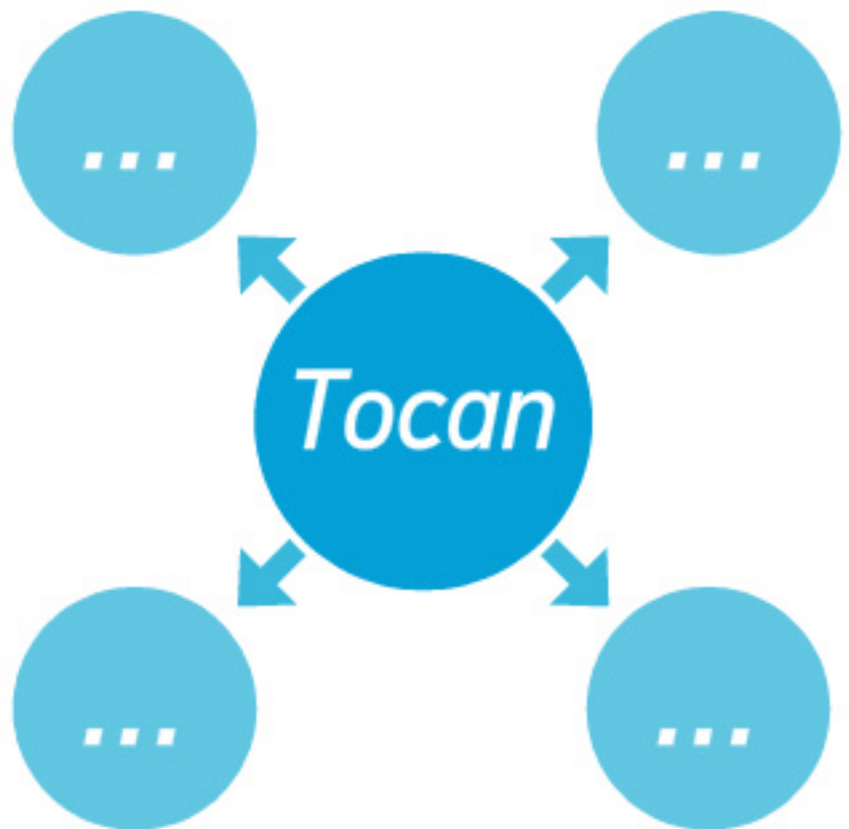
тосап жасамайды

Жазылым

4-тапсырма. «Тосап қандай?»
 Диаграмманы толтыр.

Кел, жаттығайық!

Алманың тосабы,
 Шиенің тосабы
 Тәтті болу үшін
 Көп қант қосады.

Менің анам алмадан тосап жасайды. Ол мені еркелетеді.

7
САБАҚ

МЕНИҢ ОТБАСЫМ ТАТУ

*Менің отбасымда
Сенің отбасыңда
Оның отбасында
Өзімнің отбасымда*

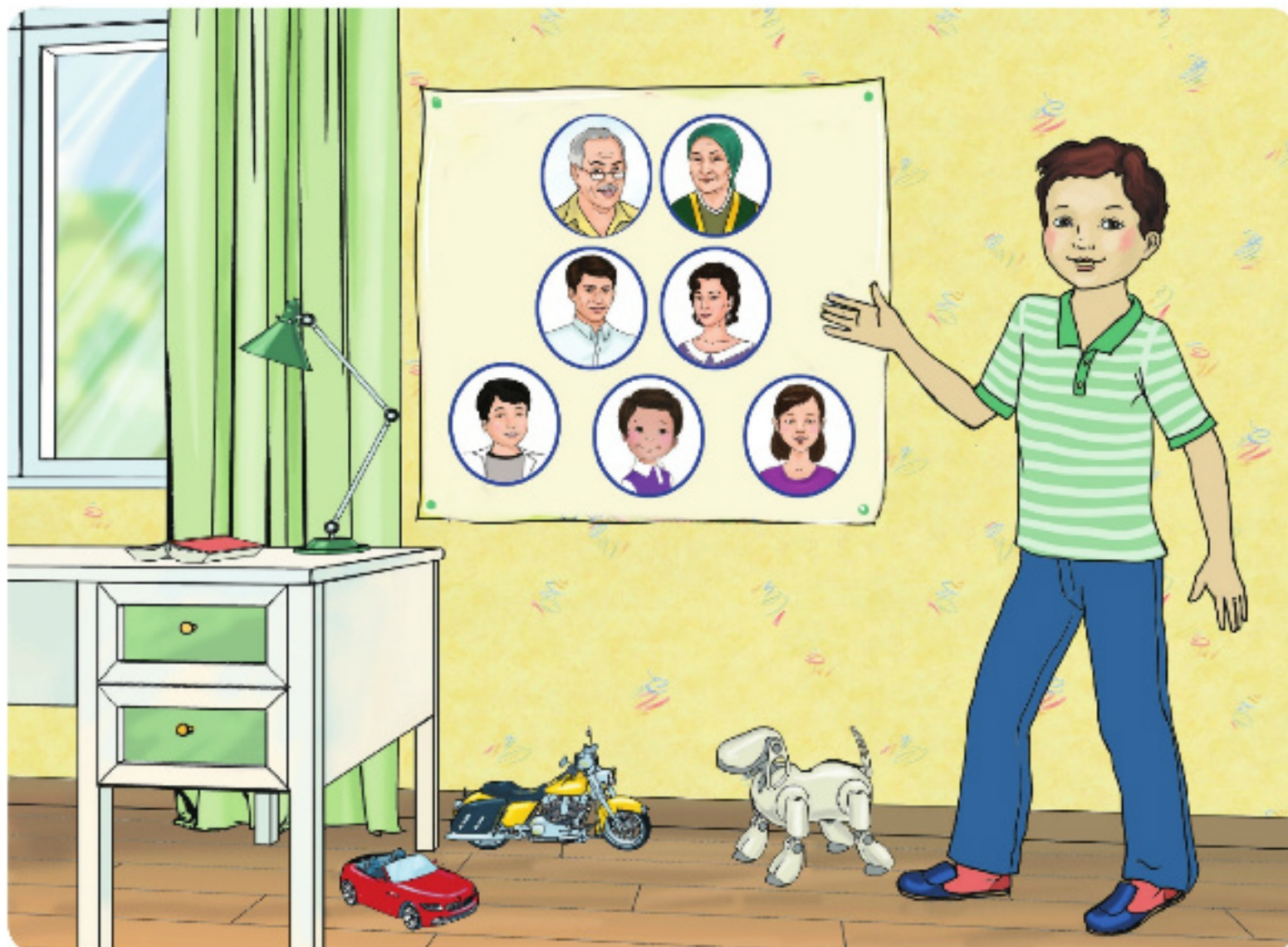

Жаңа сөздер

өзі
адам
мүше
шағын

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

- Әлібек, сенің отбасың қандай?
- Менің отбасым үлкен. Отбасымда сегіз адам бар.
- Бұл кісілер кімдер?
- Бұл кісілер — менің атам мен әжем. Бұл кісілер — менің әкем мен анам. Бұл кісілер — менің ағам мен әпкем. Бұл — мен. Бұл — менің кішкентай қарындасым.
- Сенің қарындасыңның аты кім?
- Қарындасымның аты — Тұмар.

Оқылы

Айтылым

! Дұрыс айт!

өзім [өзүм]
үлкен [үлкөн]
шағын

1-тапсырма. Мәтінді оқы. Әлібек пен Әнелдің отбасы туралы айт.

I. Менің отбасым үлкен. Отбасымда сегіз адам бар. Олар: атам, әжем, әкем, анам, әпкем, інім және мен. Атамның аты — Әділ. Әжемнің аты — Асыл. Әкемнің аты — Асқар. Анамның аты — Анар. Әпкемнің аты — Дана. Інімнің аты — Әли. Өзімнің атым — Әлібек.

II. Менің отбасым шағын. Отбасымда үш адам бар. Олар: әкем, анам және мен. Әкемнің аты — Ғалым. Анамның аты — Жәния. Өзімнің атым — Әнел.

Айтылым

2-тапсырма. Сөйлемді толықтырып айт.

Үлгі: Бұл — Әлібектің атасы. Оның аты — Әділ.

Оқылым

Жазылым

3-тапсырма. Оқы. Сұрақтарға жауап жаз.

Сенің

- әкеңнің
- анаңның
- ағаңның
- әпкеңнің
- ініңнің
- қарындасыңның
- сіңліңнің

} аты кім?

Менің

- әкемнің
- анамның
- ағамның
- әпкемнің
- інімнің
- қарындасымның
- сіңлімнің

} аты ...

Оқылым

Айтылым

4-тапсырма. Үлгі бойынша өз отбасың туралы айт.

Үлгі: Менің отбасым үлкен. Отбасымда тоғыз адам бар.

Олар: атам, әжем, әкем, анам, ағам, әпкем, қарындасым, інім және өзім.
Атамның аты — Қайрат. Әжемнің аты — Қарлығаш. Әкемнің аты — Сәбит.
Анамның аты — Арайлым. Ағамның аты — Ғабит. Әпкемнің аты — Айару.
Қарындасымның аты — Тұмар. Інімнің аты — Мұхтар.

Мен өзімнің отбасымды жақсы көремін.

Тілдесім

5-тапсырма. Төмендегі сұрақтарды қолданып, диалог құрыңдар.

- Сенің отбасың қандай?
- Сен өзіңнің отбасыңды жақсы көресің бе?
- Сенің атаңның аты кім?
- Сенің әжеңнің аты кім?

Тілдесім

6-тапсырма. Досыңнан сұра.

- Сенің әпкең бар ма? Ол қандай?
- Сенің ағаң бар ма? Ол қандай?
- Сенің інің бар ма? Ол қандай?

Кел, жаттығайық!

Отбасым — мерекем,
Отбасым — берекем.
Ата-анам — бәйтерек,
Жапырақ — мен екем!

Менің отбасым үлкен.
Отбасымда жеті адам бар.
Мен өзімнің отбасымды
жақсы көремін.

Есте сақта!

Жаттайық!

Атам, әжем, ағаммен,
Әкем, інім және мен.
Анам және енесі,
Отыр едік шай ішіп,
Жеңгем кірді майысып,
Арқасында кіші інім.
Саны қанша, айта ғой
Үйдегі бар кісінің?
Сұлтан Қалиев

8
САБАҚ

МЕНИҢ ЕҢ ЖАҚЫН ДОСЫМ

Менің ең жақын досым.
Досым ұнайды.
Менің күші(к)зім бар.
Менің мысы(қ)зым бар.
Бұлар — менің досым.

Жаңа сөздер

ең жақын
күшік
мысық

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Тыңдалым

Айтылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Оқылым

1-тапсырма. Мәтінді оқы.

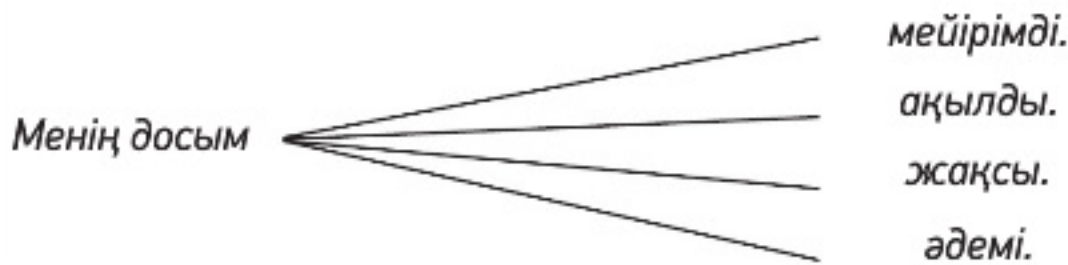
*Саша, Әнел, Анна, Қанат — менің достарым.
Қанат — менің ең жақын досым. Ол мейірімді.*

! Дұрыс айт!

ең жақын
ұнайд
күшігім [күшүгүм]
мысығым

Айтылым

2-тапсырма. Сұраққа жауап бер. Сенің досың қандай?

 Оқылым

3-тапсырма. Суретке қара. Оқы.

*Менің күшігім, мысывым бар.
Күшігімнің аты — Ақтөс. Ол ақылды.
Мысывымның аты — Марғау.
Олар — менің кішкентай достарым.*

 Айтылым

4-тапсырма. Үлгі бойынша диалог құрыңдар.

Үлгі:

- Сенің досың бар ма?
- Иә, менің досым бар.
- Оның аты кім?
- Оның аты — Қанат.
- Сенің кішкентай досың бар ма?
- Иә, менің күшігім/мысывым бар.
- Ол қандай?
- Ол ақылды.

Жаттайық!

Күшігім

Күшігім бар, күшігім
Кереметтей саққұлақ.
Күзетіп үй есігін,
Көңілді жүр шапқылап.

Қадыр Мырза-Әлі

 Айтылым

5-тапсырма. «Кім жылдам!» ойыны

Төменде берілген сөздерден сөйлем құрап жаз. Дұрыс әрі тез құраған оқушы жеңімпаз атанады.

*Досым/ көп/ менің/. Жақын/ досым/ ең/
Қанат/ менің. Ақылды/ ол. Күшігім/ бар/
менің. Аты/ оның/ Ақтөс. Мысывым/ бар/
менің. Аты/ Марғау/ оның.*

Менің ең жақын
досым.
Ол мейірімді.

9

САБАҚ

СЕНІҢ НЕШЕ ДОСЫҢ БАР?

Сенің неше досың бар?
Менің екі/төрт досым бар.
Олар — дос.

Жаңа сөздер

батыл

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Менің төрт досым бар. Олар — жақсы дос.
Қанат — менің ең жақын досым. Ол батыл.

Дұрыс айт!

батыл

 Айтылым

1-тапсырма. Сөздерді сәйкестендіріп айт.

Оның	күшігім	
Менің	мысывың	бар/жоқ.
Сенің	күшігі	

 Жазылым

2-тапсырма. Көп нүктенің орнына тиісті сөздерді қойып, жаз.

Менің ... досым бар. Оның ... — Айдос. Ол ... Оның ... бар. Ол ...

Қажетті сөздер: батыл, аты, ақылды, ең жақын, күшігі

 Айтылым

3-тапсырма. Сұраққа жауап бер.

- Сенің неше досың бар?
-
- Олардың аты кім?
- ..., ..., ..., ...

 Жазылым **Айтылым**

4-тапсырма. «Кім көп біледі?» ойыны

Берілген әріптерден сөз құрастырып жазыңдар. Көп сөз құрастырған оқушы жеңімпаз атанады.

а	ж	қ	ы	о	қ	д
н	ә	с	м	л	е	
і	т	п	ұ	ү	ң	в

10
САБАҚ

БАЛАҚАЙ МЕН КАРЛСОН – ДОС

Балақай мен Карлсон — дос.
Карлсон тосапты жақсы көреді.
Винни Пух балды жақсы көреді.

Жаңа сөздер

шатыр
бал

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Балақай мен Карлсон — дос. Карлсон шатырда тұрады. Карлсон тосапты жақсы көреді. Балақайдың күшігі бар.

Винни Пух пен Пятачок — дос. Пятачоктың шары бар. Винни Пух балды жақсы көреді.

Дұрыс айт!

көп
балақай
шатыр
тұрад

Жазылым

1-тапсырма. Әріптерді орнына қойып жаз.

Бала ... ай

мысы...

ертег...

к...ш...к

сен...мд...

қ

ү

і

Айтылым

2-тапсырма. Суреттер бойынша айт.

Балақайдың
Пятачоктың

бар.

Қанат
Винни Пух

Әнел
Карлсон

жақсы көреді.

Оқылым Айтылым**3-тапсырма.** Мазмұны дұрыс емес сөйлемдерді тап.

Винни Пух пен Карлсон — дос. Балақайдың күшігі бар. Винни Пух тосапты жақсы көреді. Пятачок балды жақсы көреді. Оның шары бар. Винни Пух шатырда тұрады. Қоян мен Винни Пух — дос.

Айтылым**4-тапсырма.** «Суретті жина!» ойыны

Екі топқа бөлініңдер. Суретте берілген мультфильм кейіпкерлерінің достарын табыңдар. Мысалы, «Винни Пух пен Пятачок», «Балақай мен Карлсон», «Мақта қыз бен мысық» және тағы басқа. Олар туралы білетіндеріңді айтыңдар. Суретті бірінші жинап, кейіпкерлер туралы қысқаша баяндап берген топ жеңімпаз атанады.

Кел, жаттығайық!

Мына мысық
Ерекше пысық.
Кетпесін күшік
Тосапқа түсіп.

Менің досым
көп.

11 САБАҚ

ДОСЫМ ТУРАЛЫ НЕ БІЛЕМІН?

Оқылым

Жазылым

1-тапсырма. Оқы. Осы мәтін негізінде өз досың туралы айтып бер.

*Менің досым көп. Қанат — менің ең жақын досым. Ол — жақсы бала.
Қанат — сенімді дос.*

Менің кішкентай күшігім бар. Оның аты — Ақтөс. Ол ақылды.

Жазылым

2-тапсырма. Өзің қалаған сурет бойынша 5 сөйлем құрап жаз.

Жазылым

3-тапсырма. Менің досым тақырыбында өз досыңның түрін, мінезін сипаттайтын мәтін құрап жаз. Мәтінде қандай? деген сұраққа жауап беретін ең кемі 7 сөз болсын.

Білгенге маржан...

Мақал-мәтел

Досы көпті жау алмайды,
Ақылы көпті дау алмайды.

Айтылым

4-тапсырма. Диалог құрыңдар.

Жұп болып, Сенің досың қандай? тақырыбында 4-5 үнқатымнан тұратын диалог құрыңдар.

12
САБАҚ

НӘТИЖЕ САБАҚ. МЕН НЕ ҮЙРЕНДІМ?

Айтылым

1-тапсырма. Сұраққа жауап бер.

Аваш қандай? Гүл қандай? Досымның көшесі қандай? Жаяужол қандай?

Жазылым

2-тапсырма. Сөйлемді толықтырып жаз.

Қажетті сөздер: тар, кең, ұзын, қысқа.

1. Көше ...
2. Жаяужол ...
3. Сызғыш ...
4. Жол ...

Айтылым**Оқылым**

3-тапсырма. Әнелдің көшесінде не бар екенін оқы. Үлгіні пайдаланып, оның қайсысы сенің көшеңде бар екенін айт.

*Үлгі: Әнелдің көшесінде аваш бар.
Менің көшемде аваш бар/жоқ.*

Әнелдің көшесінде гүл бар.
Әнелдің көшесінде бағдаршам бар.
Әнелдің көшесінде мектеп бар.
Әнелдің көшесінде ұзын/қысқа жаяужол бар.

Оқылым

4-тапсырма. Мәтінді Оқы.

Біздің көше кең. Көшеде мектеп бар. Мектептің жанында жаяужол бар. Жаяужол тар. Көшеде бавдаршам тұр. Бавдаршамның қызыл, сары, жасыл көздері бар.

Айтылым

5-тапсырма. Мәтін бойынша сұрақтарға жауап беріңдер.

1. Біздің көше қандай?
2. Көшеде не бар?
3. Мектептің жанында не бар?
4. Жаяужол қандай?
5. Көшеде бавдаршам бар ма?
6. Бавдаршамның көздері қандай?
7. Аваш қандай?
8. Гүлдер қандай?
9. Сенің отбасың қай көшеде тұрады?

Білгенге маржан...**Жұмбақ**

Бір көзім: «Тоқта!» — дейді,
Бір көзім: «Байқа!» — дейді,
Бір көзім: «Алға!» — дейді.

(машрадваБ)

Айтылым

6-тапсырма. Досыңның отбасы туралы айт.

3. МЕНІҢ МЕКТЕБІМ

1

САБАҚ

МЕКТЕПТІҢ ЖАНЫНДА ОЙНАЙМЫЗ

*Мектеп үйдің жанында.
Дүкен мектептің жанында.*

Жаңа сөздер

жанында
үй

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Менің үйім мектептің жанында. Сашаның үйі саябақтың жанында. Әнелдің үйі театрдың жанында. Біз үзілісте мектептің жанында ойнаймыз.

! Дұрыс айт!

жаны
үй

Оқылым

1-тапсырма. Суретке қара. Оқы.

*Саша терезенің
жанында тұр.*

*Әлібек мектептің
жанында тұр.*

*Кітап дәптердің
жанында жатыр.*

Айтылым

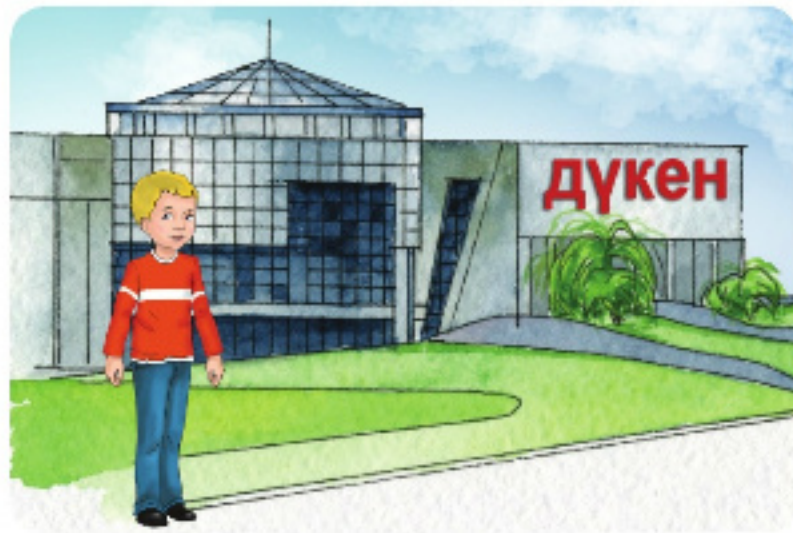
2-тапсырма. Суреттерге қарап, сұраққа жауап бер.

- Бала қайда тұр?
- Бала партаның жанында тұр.
- Үй қайда тұр?
- ...
- Сөмке қайда тұр?
- ...
- Саша қайда тұр?
- ...

 Жазылым

3-тапсырма. Суреттерге қарап, сөйлем құрап жаз.

 Айтылым

4-тапсырма. «Бұл дыбысты айтпа!» ойыны

Мұғалім қойған сұрақтарға «қ» дыбысы бар сөздерді айтпай жауап беріңдер.

Менің үйім мектептің жанында.

2
САБАҚ

ДҮКЕН МЕКТЕПТІҢ ЖАНЫНДА

Дүкеннен сатып аламын.

Жаңа сөздер

дүкен
сатып алу

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мектептің жанында дүкен бар. Мен үзілісте дүкенге барамын. Мен дүкеннен шырын сатып аламын. Әнел анар шырынын сатып алады. Шырын пайдалы.

! Дұрыс айт!

дүкен [дүкөн]
сатып алу [сатыб
алу]

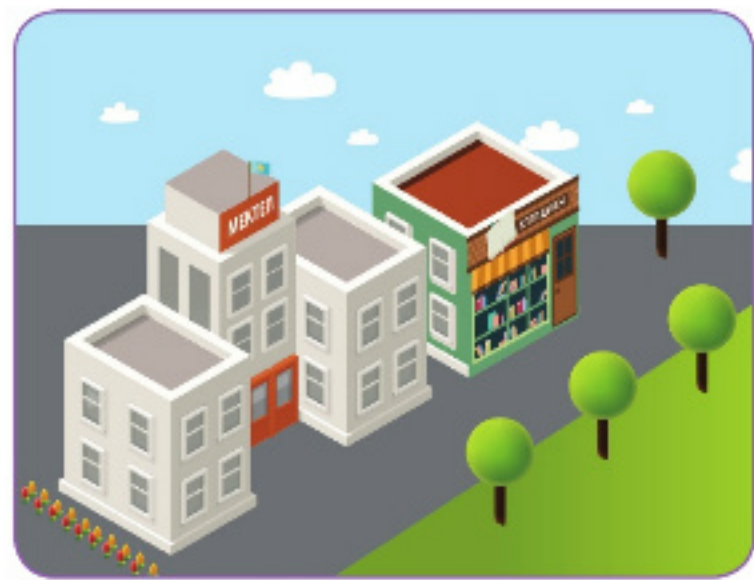
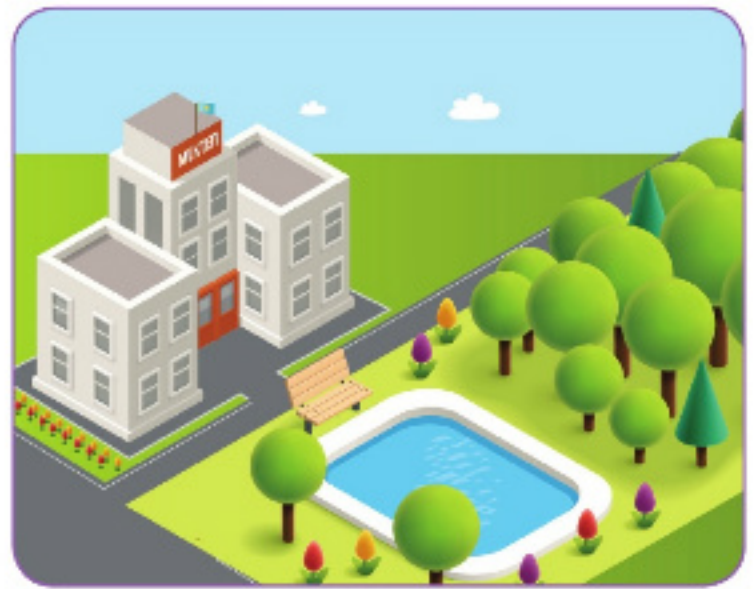
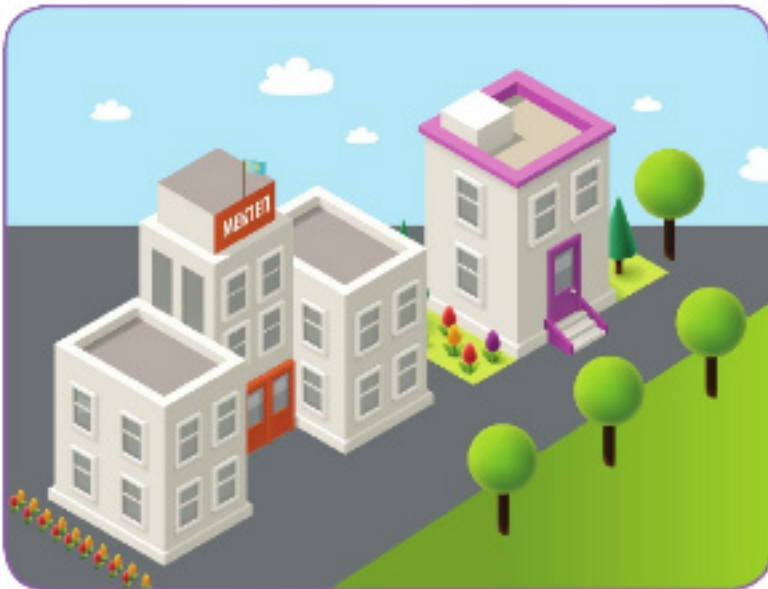
 Жазылым

1-тапсырма. Көп нүктенің орнына тиісті әріптерді қойып жаз.

Мен...ң досым к...п. Менің ...йім мектепті... жан...нда. Мен ...зілісте д...кенге барамын. Д...кеннен шырын сатып аламын.

 Айтылым

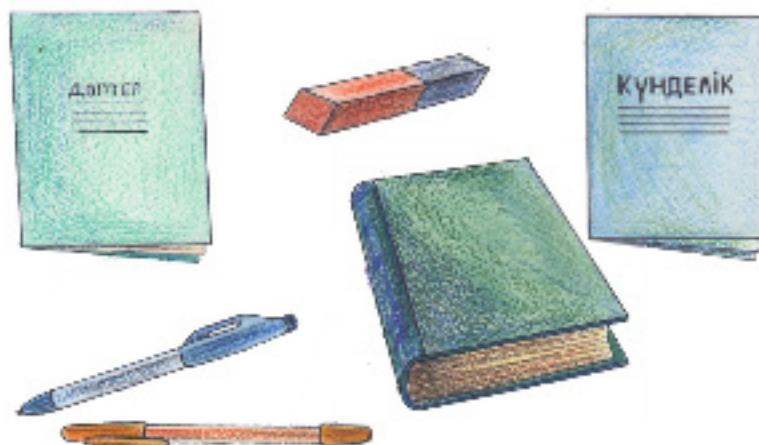
2-тапсырма. Суреттерге қарап, сөйлем құра.

Айтылым

3-тапсырма. Сен дүкеннен не сатып аласың? Айт.

Мен дүкеннен

сатып аламын/
сатып алмаймын.

Жазылым

4-тапсырма. «Кім жылдам!» ойыны

Берілген сөздерден сөйлем құрап, жаз. Кім тез әрі дұрыс құраса, сол оқушы жеңімпаз атанады.

Айтылым

5-тапсырма. Досыңнан мектептің жанында не бар екенін сұра.

Кел, жаттығайық!

Мектебім, сәулетті мектебім,
Өзіңе алғысым көп менің.
Мектебім — бақытты көктемім,
Ұмытылмас өзіңде өткен күн.

Нұрсұлтан Әлімқұлов

Мен дүкеннен шырын
сатып аламын.

3

САБАҚ

КІТАП ДҮКЕНІНЕ БАРАМЫЗ

*Кітап дүкені мектепке жақын.
Кітап дүкені мектептен алыс.*

Жаңа сөздер

алыс
жақын

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Менің үйім мектепке жақын. Кітап дүкені мектептен алыс. Мен дүкеннен ертегі кітап сатып аламын. Менде ертегі кітап көп.

! Дұрыс айт!

кітап дүкені
[кітап дүкену]
алыс
жақын

 Айтылым

1-тапсырма. Суреттерге қарап, сөйлемді толықтырып айт.

Мен кітап
дүкенінен

сатып аламын.
сатып алмаймын.

Оқылым

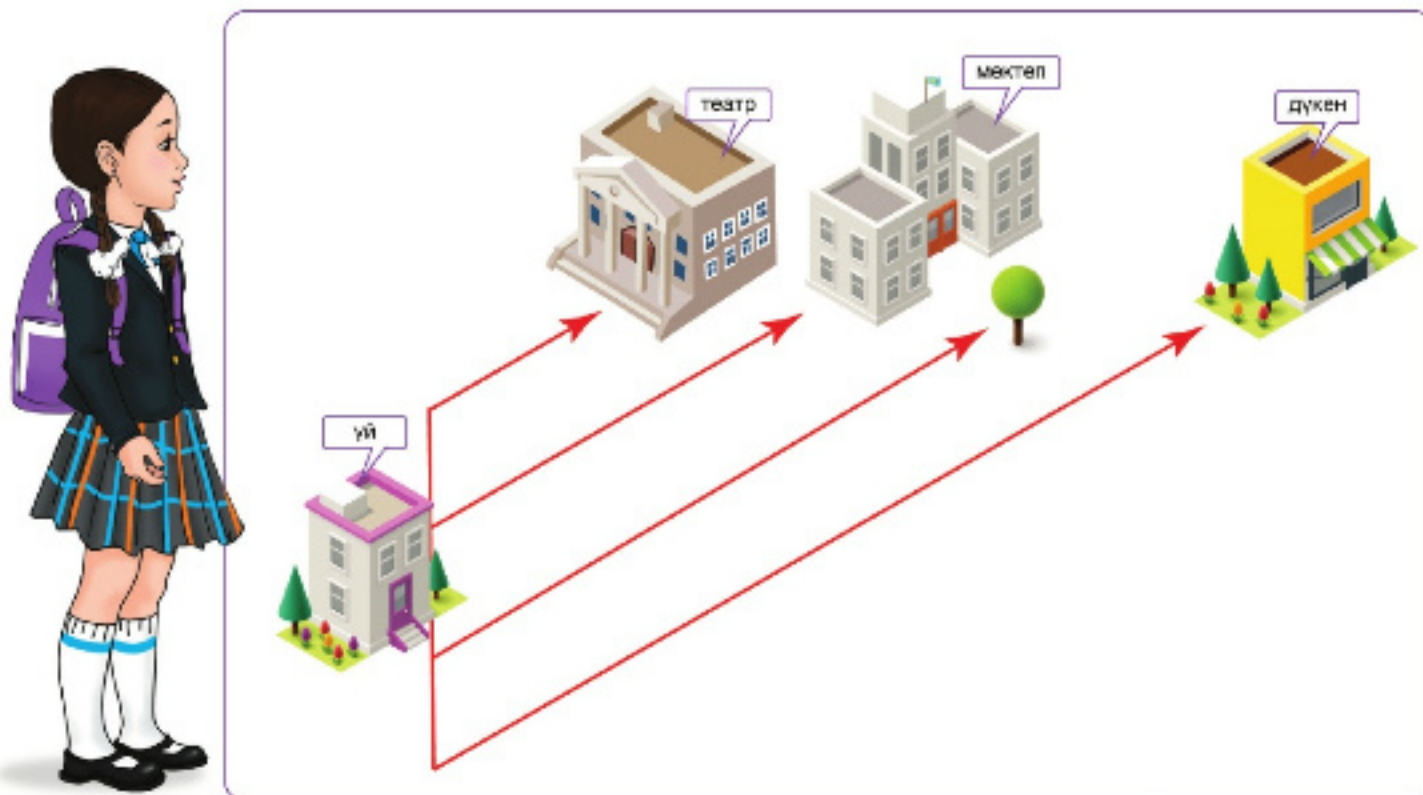
Айтылым

2-тапсырма. Әр қатардағы артық сөзді тауып, неге артық екенін түсіндір.

- *Кітап, дәптер, мектеп, өшіргіш;*
- *қоян, піл, қалам, арыстан;*
- *ата, әже, қарындас, қуыршақ;*
- *отыр, жатыр, терезе, тұр.*

Айтылым

3-тапсырма. Суретке қара. Әнелдің үйіне не жақын, не алыс? Айт.

Жазылым

4-тапсырма. Сөздерді ажыратып, сөйлем құрастыр.

Менің үйім мектептің қасында дүкен мектепке жақын әсел дүкеннен ертегі кітап атып алды мен үзілісте достарыммен ойнаймын.

Айтылым

5-тапсырма. Бір-біріңнен «Сенің үйіңе не алыс, не жақын?» — деп сұраңдар.

4
САБАҚ

Менің оқу құрал-жабдығым

Айтылым

1-тапсырма. Сөйлемді толықтырып айт.

Менің

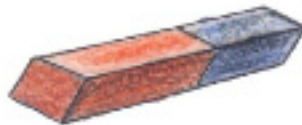
қалың.

Сенің

жаңа.

Оның

ескі.

Әлібектің

жұқа.

Әнелдің

адемі.

Алуаның

таза.

Жазылым

2-тапсырма. Суретке қара. Сөйлемді толықтырып жаз.

1. Бұл — Әнелдің ұштавышы.
2. Бұл —
3. Бұл —
4. Бұл —
5. Бұл —

Айтылым

3-тапсырма. Әнелдің сөмкесіндегі заттар сенің сөмкеңде бар ма? Үлгіні пайдаланып, қайсысы сенде бар екенін айт.

Үлгі: Әнелдің сөмкесінде қарындаш бар.

Менің сөмкемде қарындаш бар.

Әнелдің сөмкесінде жұқа дәптер бар.

Әнелдің сөмкесінде қалың кітап бар.

Әнелдің сөмкесінде күнделік бар.

Әнелдің сөмкесінде қаламсауыт бар.

Әнелдің сөмкесінде өшіргіш, ұштавыш бар.

Айтылым

4-тапсырма. Мәтінді оқы. «Мен» деген сөздің орнына «ол» деген сөзді қойып айт.

Мен мектепке барамын. Мектепке дәптер, кітап, күнделік, қаламсауыт апарамын. Қаламсауытқа қалам, қарындаш, ұштавыш, өшіргіш саламын.

Білгенге маржан...

Жұмбақ
Оқушыға күнде еріп
Жүретін не?

(кіледнүк)

5
САБАҚ

МЫНАУ – ҚАЛЫҢ КІТАП

Kітап — кіта(n)бы
 Менің кіта(n)бым
 Сенің кіта(n)бың
 Оның кіта(n)бы

Жаңа сөздер

кітап
 дәптер
 қаламсауыт
 ұштағыш
 өшіргіш
 қалың
 жұқа

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

кітап

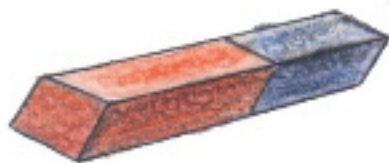
дәптер

қаламсауыт

ұштағыш

өшіргіш

сөмке

қарындаш

қалам

 Тыңдалым Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мынау — жұқа кітап.

Мынау — қалың кітап.

! Дұрыс айт!

- кітап [кітәп]
- қаламсауыт [қаламсауұт]
- ұштағыш
- өшіргіш [өшүргүш]
- қалың
- жұқа

 Оқылым Айтылым

1-тапсырма. Сенің сөмкеңде не бар? Досыңның сөмкесінде не бар?

Менің сөмкемде қалам,
қарындаш, кітап, ұштавыш,
қаламсауыт бар.

Сашаның сөмкесінде
өшіргіш, ұштавыш,
қаламсауыт, дәптер бар.

 Айтылым

2-тапсырма. Әнелдің сөмкесінде не бар? Айт.

 Жазылым

3-тапсырма. Сұраққа жауап жаз.

Мынау — қандай дәптер?

Мынау — қандай дәптер?

Айтылым

4-тапсырма. «Иә» және «жоқ» деген сөздерді пайдаланып, сұраққа жауап бер.

Сенің сөмкеңде қарындаш бар ма?
Сенің сөмкеңде қуыршақ бар ма?
Сенің сөмкеңде кітап бар ма?

Сенің сөмкеңде мәшине бар ма?
Сенің сөмкеңде дәптер бар ма?
Сенің сөмкеңде қаламсауыт бар ма?

Жазылым

5-тапсырма. Суретке қарап, үлгі бойынша сөйлемді ретімен жаз.

1. Мынау — қалам.
2. Мынау — _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.
6. _____.

Менің кітабым қалың. Сенің дәптерің жұқа.

6

САБАҚ

МЕНИҢ ҚАЛАМЫМ

Қаламның түсі күлгін.
Дәптердің түсі жасыл.
Ұштағыштың түсі қара.
Оның қаламының түсі көк.

Жаңа сөздер

түс
қызыл
жасыл
сары
ақ
қара
көк
күлгін

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Бұл – қызыл

Бұл – жасыл

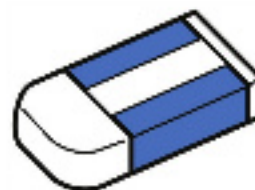
Бұл – қара

Бұл – қара

Бұл – ақ

Бұл – күлгін

Бұл – көк

Бұл – сары

Оқылым**1-тапсырма.** Мәтінді оқы. Сұраққа жауап бер.

Менің үйім дүкеннің жанында. Мен дүкенге барамын.
Дүкеннен көк қалам, жасыл дәптер, ақ өшіргіш
сатып аламын. Менің ұштавышымның түсі қара.
Маван күлгін қалам ұнайды. Мен оны досыма беремін.

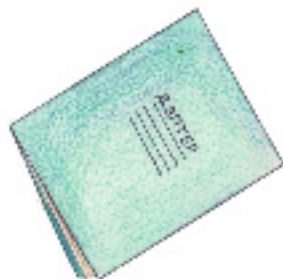
- Дүкен үйіңе жақын ба?
- Дүкеннен не аласың?
- Сенде әдемі қалам бар ма?

! Дұрыс айт!

ТҮС
ҚЫЗЫЛ
ҚАРА
АҚ
КҮЛГІН [КҮЛГҮН]
КӨК

Жазылым**2-тапсырма.** Суреттердің орнына қажетті сөздерді қой. Толықтырып жаз.

Гүлсаяның

бар.

Ернұрдың

бар.

Мен дүкеннен

сатып аламын.

Оның

бар.

Менің

түсі көк.

 Айтылым

3-тапсырма. Сұраққа жауап бер.

- Сенің қаламың бар ма?
-
- Оның түсі қандай?
-
- Сенің сөмкеңнің түсі қандай?
-

 Жазылым

4-тапсырма. Суреттің орнына қажетті сөзді қойып жаз.

<i>Мен дүкеннен</i>		<i>дәптер</i>	<i>сатып аламын</i>
		<i>қалам</i>	
		<i>өшіргіш</i>	
		<i>сызвыш</i>	
		<i>сөмке</i>	
		<i>қаламсауыт</i>	
		<i>кітап</i>	
		<i>ұштавыш</i>	

 Жазылым

5-тапсырма. Көп нүктенің орнына жақшаның ішіндегі қажетті сөзді қойып айт.

- Дәптерге ... (оқимын, жазамын).*
- Кітапты ... (сызамын, оқимын).*
- Сызвышпен ... (жазамын, сызамын).*
- Қарындашпен ... (жазамын, оқимын).*
- Қаламмен ... (оқимын, жазамын).*

Менің көк қаламым бар. Менің дәптерімнің түсі жасыл. Оның қарындашы бар. Қарындаштың түсі сары.

7
САБАҚ

ҚАРЫНДАШЫҒДЫ БЕРШІ!

Менің қарындашым
Сенің қарындашың
Оның қарындашы
Менің түрлі түсті
қарындашым бар.

Қағазды қайшымен қи
ҚИЯМЫН
ҚИЯСЫҒ
ҚИЯДЫ

Жаңа сөздер

қайшы
өшір
қи
түрлі түсті

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

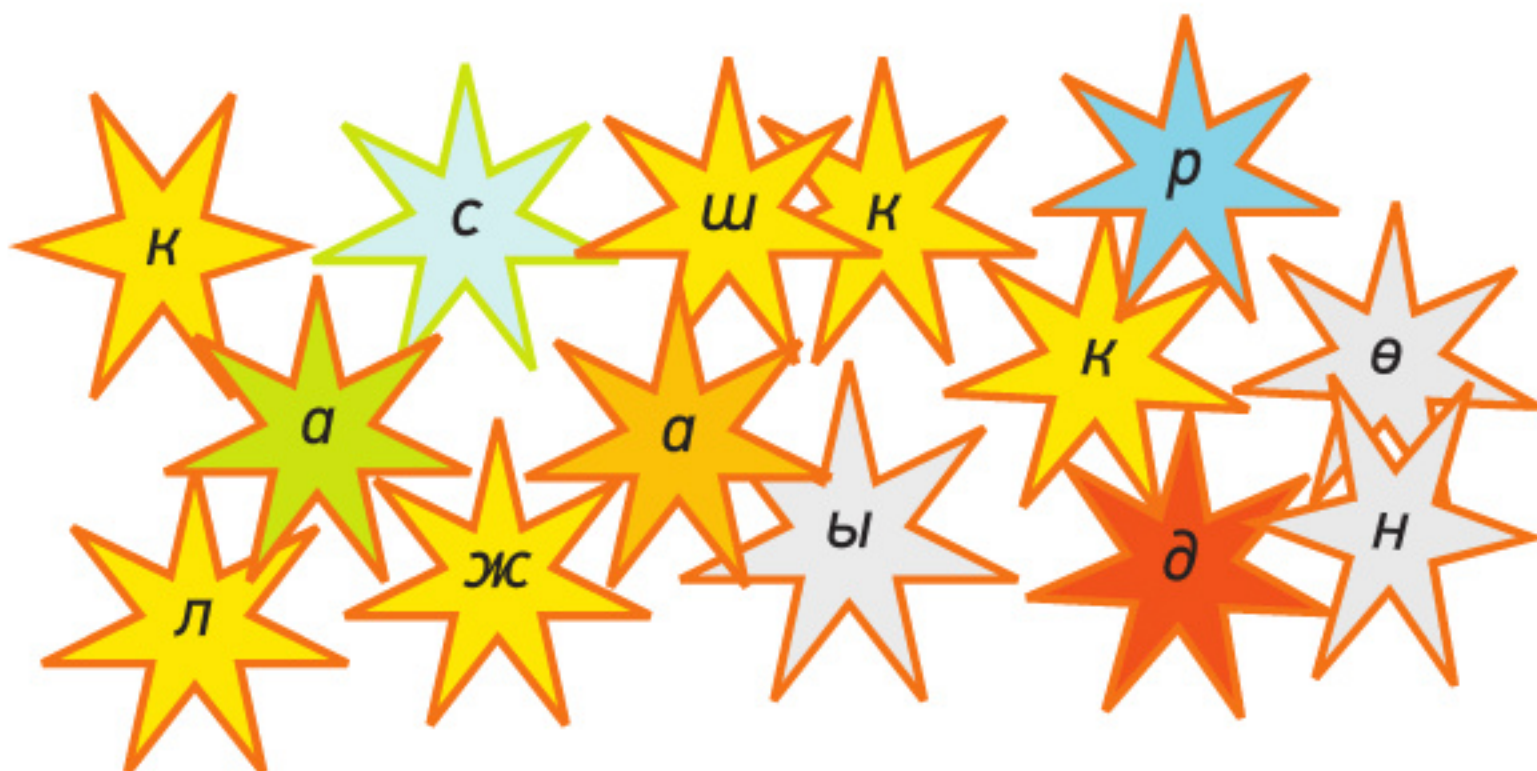

Оқылым**1-тапсырма.** Мәтінді оқы.

Мен дүкеннен түрлі-түсті қарындаш сатып аламын. Қағазға сары қарындашпен күннің суретін саламын. Оны қайшымен қиямын. Көк қарындашпен аспанның суретін саламын. Жасыл қарындашпен жапырақтың суретін саламын. Қызыл қарындашпен гүлдің суретін саламын. Қарындаштарымды қаламсауытқа саламын.

! Дұрыс айт!

қағаз
қайшы
қи [қый]
түрлі түсті [түрлү
түстү]

Жазылым**2-тапсырма.** Әріптерден сөз құрап жаз.

 Айтылым

3-тапсырма. Сұраққа жауап бер. Кім не істеді?

Әнелдің бар.

Ол салады.

Гүлсаяның бар.

Ол салады.

Ертөренің бар.

Ол салады.

Айтылым

4-тапсырма. Суретті пайдаланып, сөйлем құрап жаз.

Айтылым

5-тапсырма. Диалогті толықтырып, оқы.

- Сенің ... қарындашың бар ма?
- Иә, менің ... бар.
- Сен ... қарындашпен ненің суретін салдың?
- Мен ... күннің суретін салдым.
- Сен жапырақтың суретін қандай қарындашпен салдың?
- Мен жапырақтың суретін ... қарындашпен салдым.

Менің түрлі-түсті қарындашым бар. Қағазға сурет саламын. Қайшымен қиямын.

8

САБАҚ

КҮНДЕЛІК ТОЛТЫРАМЫН

Күнделік — күнделі(к)гі

Менің күнделі(к)гім
Сенің күнделі(к)гің
Оның күнделі(к)гі

Жаңа сөздер

күнделік
толтырамын
апарамын
апармаймын

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мен мектепке күнделік, кітап, дәптер, қалам,
қарындаш апарамын. Ойыншық апармаймын.
Мен күнделік толтырамын. Менің күнделігім таза.

! Дұрыс айт!

күнделік [күндөлүк]
толтырам

Айтылым

1-тапсырма. Мектепке не апарасың?

Жазылым

2-тапсырма. Суреттің орнына қажетті сөзді қой. Көп нүктенің орнына қосымша жалғап жаз.

Мен
Сен
Ол

толтыра...
толтыра...
толтыра...

Айтылым

3-тапсырма. Досың мектепке не апарады?

Менің досым мектепке

кітап
дәптер
күнделік
қарындаш
қаламсауыт
өшіргіш
ұштавыш

апарады.

Айтылым

4-тапсырма. «Иә» және «жоқ» деген сөздерді пайдаланып, диалог құрыңдар.

*Сен мектепке қалам апарасың ба?
Сен мектепке ойыншық апарасың ба?
Сен мектепке дәптер апарасың ба?*

*Сен мектепке кітап апарасың ба?
Сен мектепке мысық апарасың ба?
Сен мектепке өшіргіш апарасың ба?*

Кел, жаттығайық!

Дайын дәптер, кітабым,
Бәрін таза тұтамын.
Мөлдір білім кәусарын
Жалықпастан жұтамын.

Бақыт Исаева

Мен күнделік
толтырамын.
Мектепке дәптер
апарамын.

9
САБАҚ

СӨМКЕМЕ САЛАМЫН

*Сал! Не саласың?
Мен сөмкеге саламын
Сен сөмкеге саласың
Ол сөмкеге салады*

Жаңа сөздер

сал
саламын

Тыңдалым Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

1. Сөмкеме күнделік, дәптер, кітап саламын. Әлібек, сен сөмкеңе қаламсауыт сал!

2. Жарайды, қаламсауытқа қарындаш, ұштағыш, өшіргіш, қалам саламын.

Мен мектепке барамын. Сөмкеге күнделік, кітап, дәптер, қаламсауыт саламын. Әлібек те мектепке барады. Ол қаламсауытқа қалам, қарындаш, өшіргіш, ұштағыш салады. Сен сөмкеге не саласың?

! Дұрыс айт!

салам
апарам

Айтылым

1-тапсырма. Жаныңдағы оқушыға суреттегі заттарды сөмкесіне салуды бұйыр.

Үлгі: Әлібек, сөмкеге ... сал!

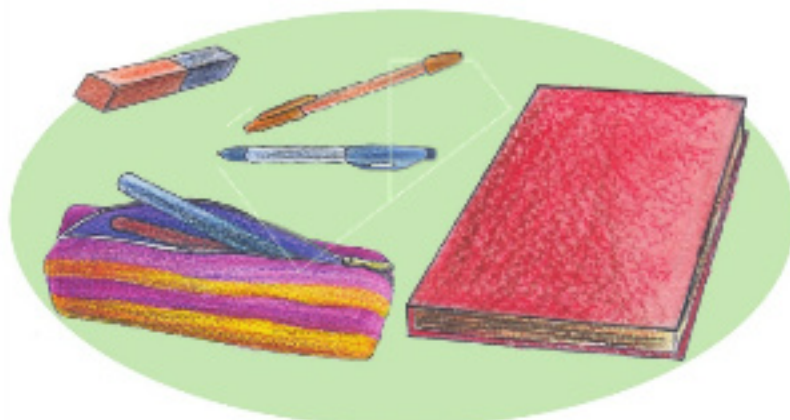

Айтылым

2-тапсырма. Суреттерге қараңдар, бір-біріңнен сұраңдар.

Әнелдің сөмкесінде не бар, не жоқ?

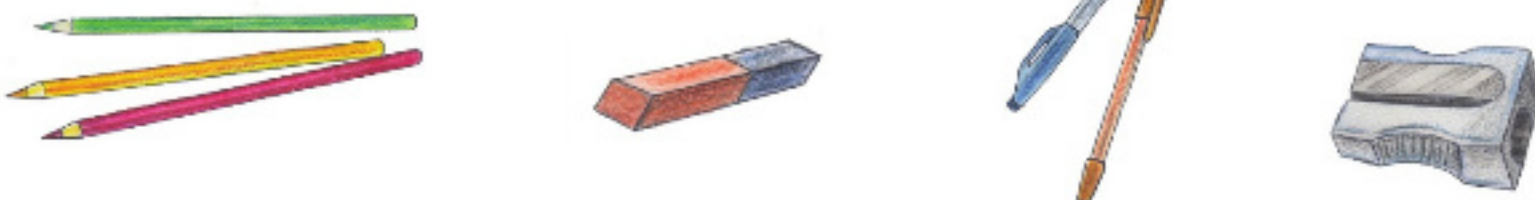
Әлібектің сөмкесінде не бар, не жоқ?

Айтылым

3-тапсырма. Жаныңдағы оқушыға суреттегі заттарды қаламсауытқа салуды бұйыр.

Үлгі: Әнел, қаламсауытқа ... сал!

 Жазылым

4-тапсырма. Суретке қарап, сөмкеге не салатыныңды жаз.

Үлгі: Мен сөмкеге күнделік, ..., ..., ... саламын.

? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ? ! ?

10
САБАҚ

**НӘТИЖЕ САБАҚ.
МЕН НЕ ҮЙРЕНДІМ?**

Оқылым

1-тапсырма. Сөзжұмбақты шеш.

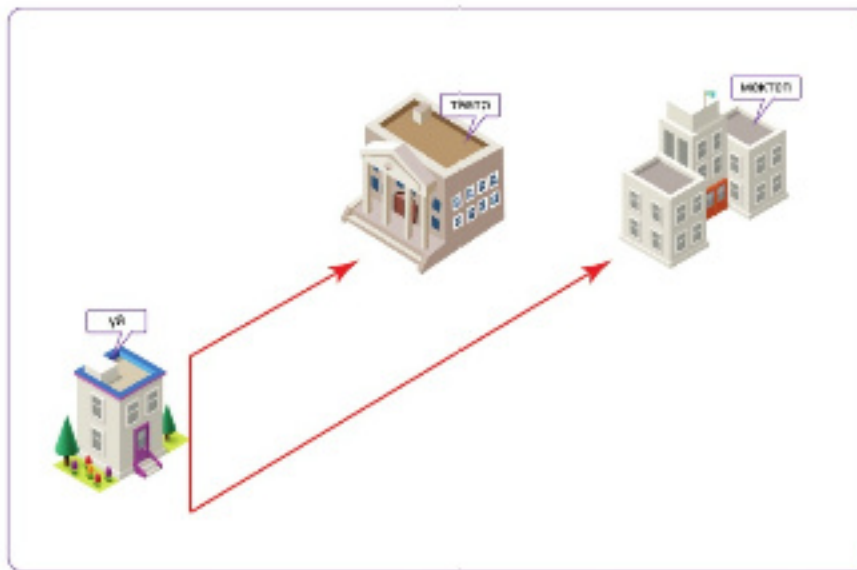

			Д				
			Ү				
			к				
			е				
			н				

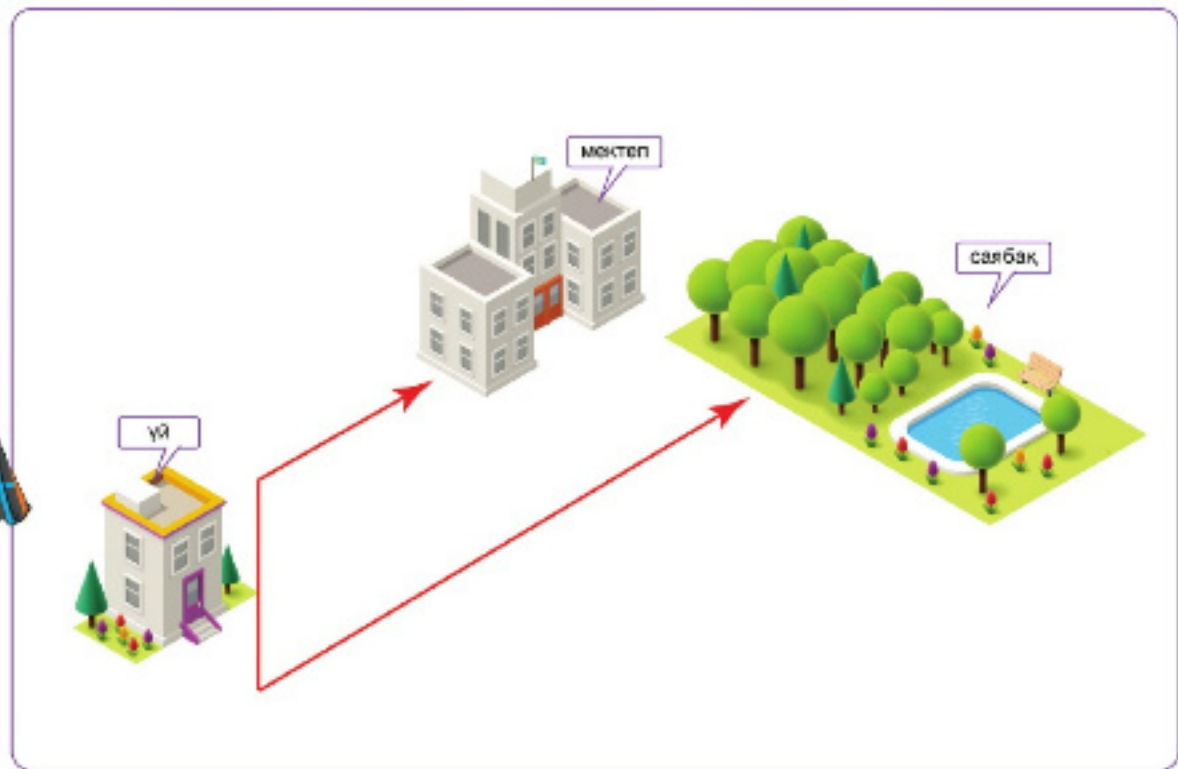
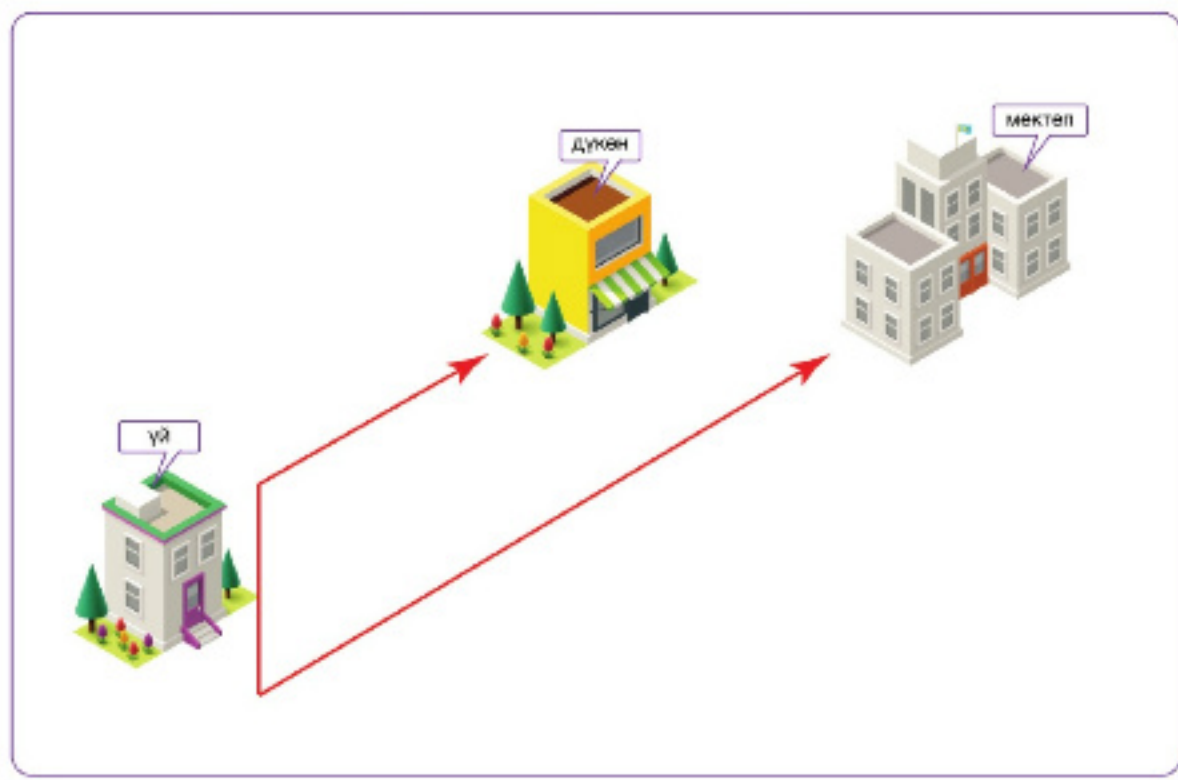
Айтылым

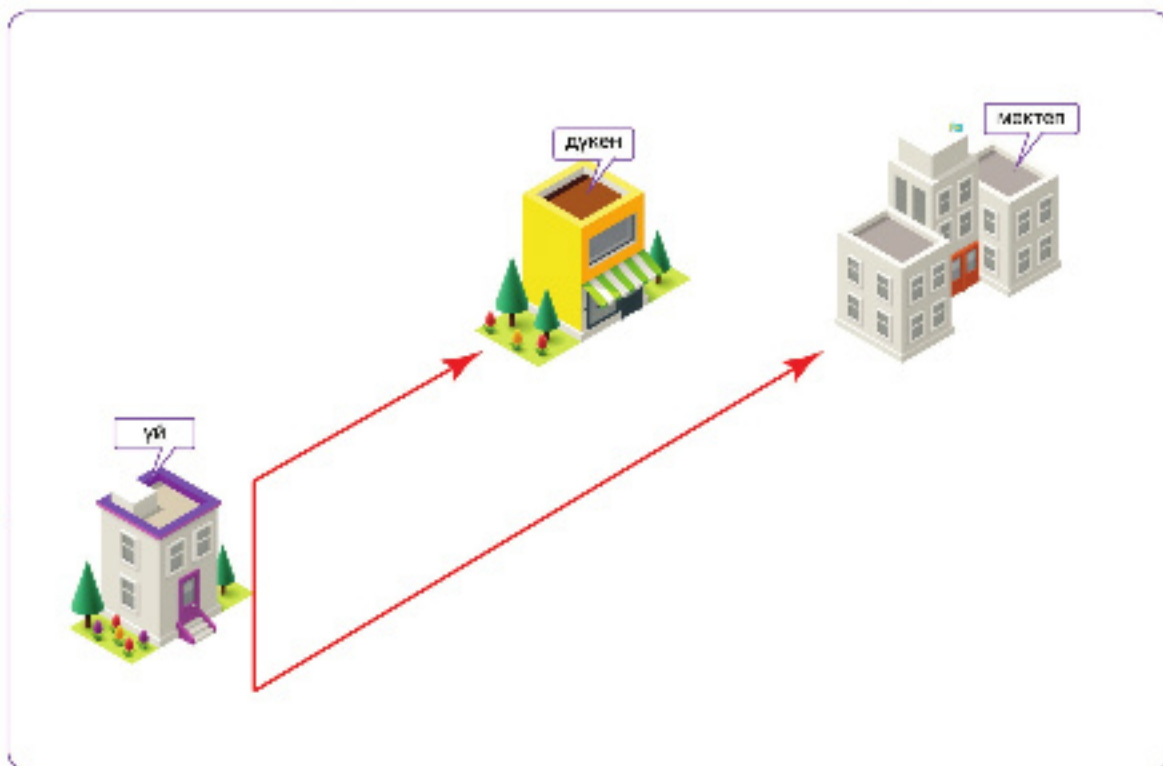
2-тапсырма. Суреттерге қарап, «Әлібектің үйі ненің жанында?» сұрағына жауап бер.

Үлгі: Әлібектің үйі театрдың жанында. Үйіне театр жақын. Мектеп үйінен алыс.

і ъ і ъ і ъ і ъ і ъ і ъ і ъ і ъ і ъ і

Жазылым

3-тапсырма. Сұрақтарға жауап жаз.

1. Сенің үйің ненің (мектеп/дүкен/театр/саябақ) жанында?
2. Сенің үйіңе не жақын?
3. Сенің үйіңнен не алыс?

Айтылым

4-тапсырма. «Кім көп біледі?» ойыны

Оқушылар мұғалім берген суреттер бойынша сөйлем құрайды. Кім көп сөйлем құраса, сол оқушы жеңімпаз атанады.

Білгенге маржан...

Жұмбақ

Қабат-қабат қатталған,
Асыл сөзбен апталған.
Парағы бар сөйлейтін,
Ол — қазына өлмейтін.

(*namik*).

4. ТУҒАН ӨЛКЕМ

1

САБАҚ

МЕНИҢ АУЛАМ

Менің аулам
Сенің аулаң
Оның ауласы
Қайда?
аулада

Жаңа сөздер

аула
қайда?
әткеншек
құм
сырғанақ
орындық

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Бұл — менің аулам. Аулада орындық, әткеншек, құм, сырғанақ бар. Менің аулам таза.

Тындалым Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

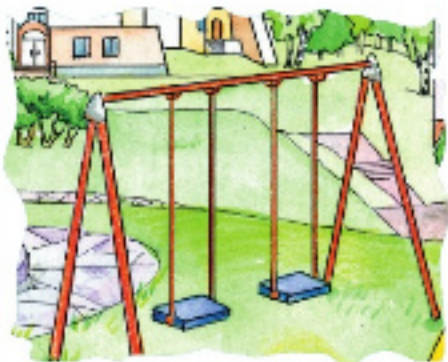
ҚАЙДА?

АУЛАДА

Айтылым

1-тапсырма. Суретті пайдаланып, сұраққа жауап бер.

БҰЛ — НЕ?

Дұрыс айт!

қайда?
аулада
әткеншек
құм
сырғанақ

Жазылым

2-тапсырма. Әріптерден сөз құрап жаз.

Айтылым

3-тапсырма. Суреттің орнына тиісті сөзді қойып айт.

Айтылым

4-тапсырма. Сұраққа жауап бер.

ҚАЙДА?

Айтылым

5-тапсырма. Достарыңнан сұраңдар; аулада неше әткеншек, сырғанақ, орындық бар?

Үлгі: Әлібек, аулада?

Кел, жаттығайық!

Қоқысты тастама,
Ауланы ластама.
Аялап қараймыз
Талға да, тасқа да.

Аула таза.
Аулада әткеншек бар.
Құмда ойнаймыз.
Сырғанақ тебеміз.

2
САБАҚ

АУЛАДА ОЙНАЙМЫН

Ойнайсың ба?
Мен ойнаймын
Сен ойнайсың
Ол ойнайды

Жаңа сөздер

ойнайсың ба?
ойнаймын
ойнамаймын
тебемін

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мен аулада ойнаймын. Аулада әткеншек, сырғанақ, велосипед тебемін.
Құмда ойнаймын.

Тыңдалым **Оқылым**

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Жазылым

1-тапсырма. Әріптерден сөз құрап жаз.

! Дұрыс айт!
ойнайсың ба?

A collection of letters in star shapes for a word-building exercise. The letters are arranged as follows:

- Row 1: о, й, а, н, і, н, е
- Row 2: т, б, е
- Row 3: о, е, м, ы, а, н, й
- Row 4: й, м, н, ы, а, м, а

Айтылым

2-тапсырма. Сұрақтарға толық деп жауап бер.

Сен аулада ойнайсың ба?

Сен доп ойнайсың ба?

Сен футбол ойнайсың ба?

Сен әткеншек тебесің бе?

Сен сырғанақ тебесің бе?

Сен велосипед тебесің бе?

Айтылым

3-тапсырма. Үлгі бойынша диалог құрыңдар.

Мына тіркестерді пайдаланыңдар: әткеншек тебемін, сырғанақ тебемін, құмда ойнаймын.

1. Алло! Сәлем,
Саша!

2. Алло! Сәлем,
Әлібек!

3. Сен аулада ойнайсың
ба? Мен аулада
велосипед тебемін.

4. Иә, мен аулада
ойнаймын.
Мен доп ойнаймын.

Жаттайық!

Ойнаймыз біз бәріміз,
Көңілді жыр-әніміз.
Көрген ел тамсанған,
Ауылдың біз сәніміз.
Бүбішхан Тікебаева
«Балбұлақ» журналынан

Сен ойнайсың ба?

3

САБАҚ

ТАЗАЛЫҚ САҚТАЙМЫЗ

Аула сыпырушы аула
сыпырады.

Жаңа сөздер

аула сыпырушы
сыпыру

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Бұл — аула. Аулада әткеншек бар. Мен достарыммен аулада ойнаймын. Аула таза. Аула сыпырушы ауланы күнде сыпырады. Мен аулаға қоқыс тастамаймын. Қоқысты қоқыс жәшігіне тастаймын.

❗ Дұрыс айт!

аула **сыпырушы**
[сыпырұушұ]
сыпыру [сыпырұу]

Оқылым

Жазылым

1-тапсырма. Тыныс белгілерін қойып, сөйлемдерді жаз.

Менің көшем таза көшеге қоқыс тастамаймыз қоқысты қоқыс жәшігіне тастаймыз менің аулам таза мен аулада достарыммен ойнаймын аулада аткеншек тебемін.

Айтылым

2-тапсырма. Сурет мазмұны бойынша мәтін құра.

Тілдесім

Жазылым

3-тапсырма. Диалогті толықтыр.

- *Сенің аулаң таза ма?*
- _____.
- *Ауланы кім сыпырады?*
- _____.
- *Сен қоқысты қайда тастайсың?*
- _____.

Айтылым

4-тапсырма. «Бұл дыбысты айтпа!» ойыны

Мұғалім қойған сұрақтарға «ә» дыбысы бар сөздерді айтпай жауап беріңдер.

Мен аулаға қоқыс тастамаймын.

4
САБАҚ

АҒАШ ОТЫРҒЫЗАМЫЗ

Ағашқа су құямын.

Ағашқа су құясың.

Ағашқа су құяды.

Ағашқа су құямыз.

Күрекпен қазады.

Ағашты ұстап тұрады.

Жаңа сөздер

күрек
қазады
ұстайды

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Біздің отбасымыз үлкен. Біз ағаш отырғызамыз. Атамыз бен әкемізге көмектесеміз. Атам мен әкем күрекпен қазады. Інім мен қарындасым ағашты ұстап тұрады. Мен ағашқа су құямын.

! Дұрыс айт!

күрек [күрөк]
ол ұстай

Айтылым

1-тапсырма. «Сен не істейсің?» деген сұраққа жауап бер.

Мен

су құямын.

Айтылым

2-тапсырма. «Ол не істейді?» деген сұраққа жауап бер.

Ол

отырғызады.

Жазылым

3-тапсырма. Төмендегі сөздерді мағынасына қарай сәйкестендіріп, сөйлем құра.

Менің	күрекпен	үлкен.
Мен	ағашты	қазады.
Інім	отбасым	отырғызамын.
Әкем	ағаш	ұстап тұрады.

Жаттайық!

Жас ағашты мен көрдім
Жапырақ шашып гүлдеген.
Жасыл бақты мен көрдім
Желмен ойнап гүлеген.

Жаппар Өмірбеков

Айтылым

4-тапсырма. «Әдемі аула» ойыны

Үш топқа бөлініңдер. Әр топ өз ауласына отырғызатынын гүл не ағаштың суреті салсын. Суреті мазмұнды, баяндауы жақсы топ жеңімпаз атанады.

Біз ағаш отырғызамыз.
Мен ағашқа су құямын.

5
САБАҚ

Ауылға барамын

Мен ауылда тұрамын.
Сен ауылда тұрасың.
Сіз ауылда тұрасыз.
Ол ауылда тұрады.
Атам ауылда тұрады.

Жаңа сөздер

шарбақ

Тыңдалым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Менің атам мен әжем бар. Атам мен әжем ауылда тұрады. Атамның үйі үлкен. Мынау — шарбақ. Шарбақ көк. Мен демалыста ауылға барамын. Атам мен әжеме көмектесемін. Маван ауыл ұнайды.

! Дұрыс айт!

шатыр
тұрады [тұрат]

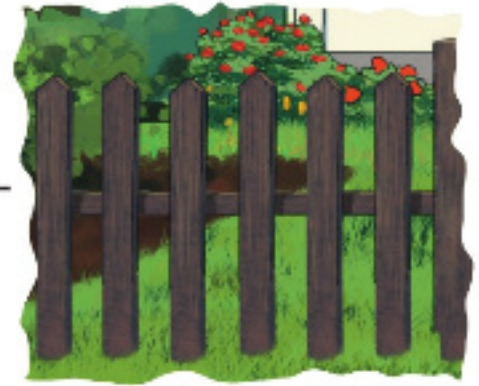
Жазылым

1-тапсырма. Суреттерге қарап, сөйлемдерді толықтырып жаз.

Атамның үйі

Мынау —

Шарбақ

Әжем

барды

Айтылым

2-тапсырма. Әріптерден сөз құра.

Жазылым

3-тапсырма. Көп нүктенің орнына тиісті қосымшаны қойып жаз.

Менің ата... мен әже... бар. Менің атам ауыл... тұрады. Атамның үй... үлкен.
Мынау шарба... қызыл. Әжем дүкен... барады. Мен атама көмектесе... .

Айтылым

4-тапсырма. Диалогті толықтырыңдар.

- Сен қайда тұрасың? Ауылда ма, қалада ма?
- Ауылда кім тұрады?
- Саған ауыл ұнай ма?
- Әлде қала ұнай ма?
- Сен ауылда/қалада не істейсің?
- Сен атаң мен әжеңе көмектесесің бе?

-
-
-
-
-
-

Айтылым

2-тапсырма. «Кім жылдам?» ойыны

Берілген сөздерді қатыстырып, бірнеше сөйлем құра. Кім тез әрі дұрыс құраса, сол оқушы жеңімпаз атанады.

мен	үйдің	әжем	шатыры	бардым
үй	ауылға	қоршалған	қайнатады	
шарбақпен	демалыста	шай	боялған	

Жаттайық!

Күнтізбе парағын
Ақтарып қарадым.
Демалыс кезінде
Ауылға барамын.
Алақай! Алақай!
Қадыр Мырза-Әлі

Атам ауылда тұрады.
Мен демалыста ауылға
барамын.
Атамның үйі үлкен.
Мынау — шарбақ.

6

САБАҚ

АТАМНЫҢ ҮЙІ ҮЛКЕН

Мен бақша суарамын
Сен бақша суарасың
Сіз бақша суарасыз
Ол бақша суарады.

Жаңа сөздер

алма бағы
бақша суарады

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Дұрыс айт!

алма бағы
бақша
егед
суарады [сұуарат]

Атам ауылда тұрады. Атамның үйі үлкен.
Атамның алма бавы бар. Мен алма жинаймын.
Аулада бақша бар. Атам бақша суарады. Мен
атама көмектесемін.

Жазылым

1-тапсырма. Сөздерді мағынасына қарай сәйкестендіріп, сөз тіркесін құра. Сөз тіркесінен сөйлем құрап жаз.

алма	жақсы	үйі	шарбақ	атама
суарады	жсинаймыз	көк	үлкен	көмектесемін

Айтылым

2-тапсырма. Сенің ойыңша, қай бала жақсы? Неге? Өз ойыңды айт.

Айтылым

3-тапсырма. Жағдаят: сен ауылдан келдің. Досың сенен ауылда не істегенің туралы сұрады. Досыңмен ауыл туралы сөйлес.

Жазылым

4-тапсырма. Үлгіге қара. Сөздердің құрамындағы әріптерді пайдаланып, жаңа сөздер құра. Оларды қатыстырып сөйлем құрастыр.

Үлгі: суарады — су, ара, сары. Мен су ішемін. Араны көрдім. Бұл — сары гүл.

Бақша, алма, шарбақ.

Айтылым

5-тапсырма. «Кім жылдам?» ойыны

Төменде берілген сөздерден сөйлем құраңдар. Кім дұрыс әрі тез құраса, сол жеңімпаз атанады.

Атам/жинады/алма. Сен /жинадың ба?/алманы.

Көп/ауылда/алма. Атама/көмектестім/мен.

Жазда/барамын/ауылға. Бақша/атам/суарады.

Сен/бақша/ба/суарасың? Бақша/суара/ол/ма?

Мен ауылға барамын.
Алма бағы үлкен.
Ағам алма жинайды.
Атам бақша суарды.
Мен де бақша суарамын.

7
САБАҚ

АСТАНА – ТАЗА ҚАЛА

*Қоқыс тастама!
Көше тазалаймыз.
Тазалық сақтаймыз.
Астанада тұрамын.
Көшені күнде тазалайды.*

Жаңа сөздер

тазалау
тазаламау
тазалық сақта
күнде

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Қоқыс тастама!

*Мен Астанада тұрамын. Астана — таза қала.
Көшені күнде тазалайды. Көшеге қоқыс тастама!
Біз тазалық сақтаймыз.*

Дұрыс айт!

тазалық
сақтау
күнде [күндө]

Айтылым

1-тапсырма. Әр қатардағы артық сөзді тауып, себебін түсіндір.

- қызыл, жасыл, күнделік, сары;
- биік, аласа, қоян, ұзын;
- маңы, қасы, қоқыс, жаны;
- әпке, іні, тазалау, қарындас.

Жазылым

2-тапсырма. Көп нүктенің орнына қажетті сөздерді қойып жаз.

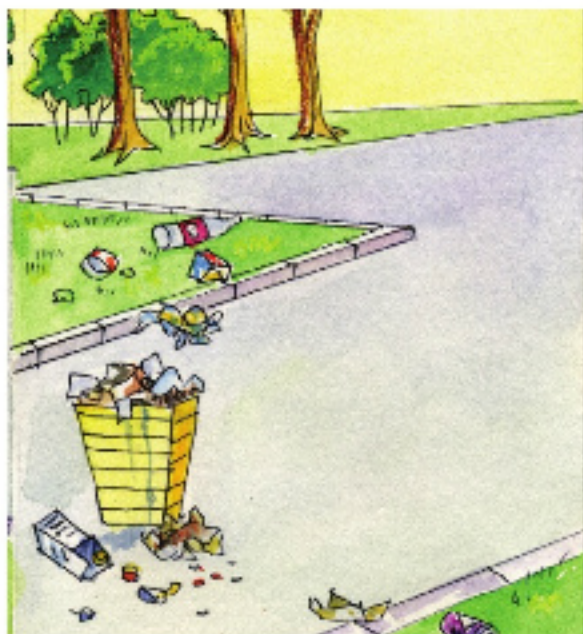
Менің ... таза. Оның ауласы Мен көшеге ... тастамаймын. Мен ... сақтаймын.

Қажетті сөздер: лас, көшем, тазалық, қоқыс.

Айтылым

3-тапсырма. Суреттерді пайдаланып, әңгіме құрастыр.

Жазылым

4-тапсырма. Берілген сөздерден сөйлем құрап жаз.

Қажетті сөздер: қоқыс, тазалық сақта, қоқыс тастама, көше.

Айтылым

5-тапсырма. «Сен жалғастыр» ойыны
Жұптық жұмыс.

Сен бір сөзді айт, жаныңдағы оқушы оған бір сөз қосып, жалғастырсын. Мысалы, сен «аула» десең, жаныңдағы оқушы «аула таза» деп жалғастыруы қажет.

Қоқыс тастамаймын.
Тазалық сақтаймыз.

8

САБАҚ

КӨШЕ КЕҢ

Менің көшем
Біздің көше

Жаңа сөздер

көше
кең
тар
жаяужол
бағдаршам
жол

Тыңдалым

Оқылым

Тыңда. Қайтала. Оқы.

Мынау — біздің көше. Менің досым осы көшеде тұрады. Көшеде аваш өсіп тұр. Біздің көше кең. Көшеде мектеп бар. Мектепке досыммен барамын. Мектептің жанында жаяужол бар. Жаяужол тар.

! Дұрыс айт!

көше [көшә]
кең
жаяужол [жайаужол]
бағдаршам

 АЙТЫЛЫМ

1-тапсырма. Сұраққа жауап бер.

Мынау — қандай көше?

Мынау — қандай көше?

Мынау — қандай жаяу жол?

Мынау — қандай жаяу жол?

Оқылым **Айтылым**

2-тапсырма. Сенің және досыңның көшесінде не бар, не жоқ?

Менің көшем кең. Менің көшемде гүл бар, аваш жоқ. Көшеде мектеп, бавдаршам бар. Мектептің жанында жаяужол бар. Жаяужол тар.

Әнелдің көшесі тар. Оның көшесінде аваш бар, гүл жоқ.

Оның көшесінде дүкен, бавдаршам бар. Дүкеннің жанында жаяужол бар. Жаяужол кең.

Айтылым

3-тапсырма. «Иә» және «жоқ» деген сөздерді пайдаланып, диалог құрыңдар.

Сенің көшең кең бе, тар ма?
 Сенің көшеңде жаяужол бар ма?
 Жаяужол кең бе, тар ма?
 Сенің көшеңде баядаршам бар ма?
 Сенің көшеңде гүл өсіп тұр ма?
 Сенің көшеңде мектеп бар ма?
 Сенің көшеңде дүкен бар ма?

Жазылым

4-тапсырма. Суретке қарап, үлгі бойынша сөйлем құрап жаз.

1. Мынау — жаяужол.
2. Жаяужол _____.

1. Мынау — көше.
2. Көше _____.
3. Көшеде _____ бар.

Кел, жаттығайық!

Алуаның көшесінде
 Алуан гүл де өседі.
 Әп-әдемі көбелек,
 Гүлден гүлге көшеді.

Біздің көше кең.
 Жаяужол тар.

9
САБАҚ

НӘТИЖЕ САБАҚ. МЕН НЕ ҮЙРЕНДІМ?

Жазылым

1-тапсырма. Берілген сөздерден сөйлем құрап, жазыңдар.

аула

қазады

Әлібек

тастама

ауланы

сыпырады

құяды

авашқа

күрекпен

сыпырушы

әкем

су

қоқыс

Айтылым

2-тапсырма. Суреттерді пайдаланып, сөйлемдер құра.

Айтылым

3-тапсырма. Сұрақтарға жауап бер.

- Астана — қандай қала?
- ...
- Көшені күнде тазалай ма?
- ...
- Аула сыпырушы не істейді?
- ...
- Әлібек авашқа су құя ма?
- ...
- Әлібектің әкесі не істейді?
- ...

Оқылым

4-тапсырма. Оқы. Үлгі бойынша өз аулаң туралы мәтін құрастыр.

Бұл — менің аулам. Аулам таза.

Аулада аваш, гүл, арық бар.

Аулада әткеншек, сырванақ тебемін. Велосипед тебемін. Құмда ойнаймын. Мен қоқыс тастамаймын.

Жазылым

5-тапсырма. Сөйлемді жалғастыр. Ауыл, өлкең туралы мәтін құрап жаз.

Менің атам ауылда тұрады.

Білгенге маржан...

Мақал-мәтел
 Ағаш еккеннің аты
 қалар.

Оқулықта берілген ұғымдар мен тапсырмалардың

Ұғымдар мен тапсырма түрлері		Понятия и виды заданий
Айдарлар / Рубрики		
Жаңа сөздер		Новые слова
Дұрыс айт!		Произнеси правильно!
Кел, жаттығайық!		Рифмовки! (давай, повторим)
Есте сақта! (сөйлеу үлгілері)		Запомни! (образцы речи)
Жаттайық!		Выучим!
Білгенге маржан... (мақал-мәтел, нақыл, жұмбақ)		Слова-сокровища... (пословицы, афоризмы, загадки)
Шартты белгілер / Условные обозначения		
Тыңдалым бойынша тапсырмалар / Задания по аудированию		
Тыңда. Қайтала. Оқы.		Прослушай. Повтори. Прочитай.
Тыңда. Қайтала.		Прослушай. Повтори.
Оқылым бойынша тапсырмалар / Задания по чтению		
Оқы!		Прочитай!
Айтылым бойынша тапсырмалар / Задания по говорению		
Суретке қарап, сөйле		Расскажи по картинке
Жазылым бойынша тапсырмалар / Задания по письменной работе		
Сөздерді көшіріп жаз		Спиши слова
Тілдесім бойынша тапсырмалар / Задания по общению		
Жұптық жұмыс		Парная работа
Топтық жұмыс		Групповая работа

МАЗМҰНЫ

Құрметті жас дос!	3	Балақай мен Карлсон — дос	72
1. Өзім туралы		Досым туралы не білемін?.....	75
Екінші сыныпта оқимын.....	4	Мен не үйрендім?.....	76
Мен сегіздемін.....	7	3. Менің мектебім	
Сен нешедесің?	10	Мектептің жанында ойнаймыз	78
Сурет саламын	12	Дүкен мектептің жанында.....	81
Бассейнге барамын	14	Кітап дүкеніне барамыз	84
Суда жүзіп үйренемін	17	Менің оқу құрал-жабдығым	87
Мен кеме құрастырамын.....	20	Мынау — қалың кітап.....	89
Ойыншығыңды көрсетші!	24	Менің қаламым.....	93
Қуыршағымның аты — Қарақат	28	Қарындашыңды берші!.....	96
Мынау — қонжық па?.....	32	Күнделік толтырамын.....	100
Бұл — жұмсақ ойыншық.....	35	Сөмкеме саламын	103
Менің қояным бар.....	37	Мен не үйрендім?.....	106
Мен не үйрендім?.....	40	4. Туған өлкем	
2. Менің отбасым және достарым		Менің аулам	109
Бұл — менің отбасым.....	42	Аулада ойнаймын	113
Мен інімді жақсы көремін.....	47	Тазалық сақтаймыз	116
Ағамның аты — Әділ.....	51	Ағаш отырғызамыз.....	119
Отбасыңда неше адам бар?	54	Ауылға барамын.....	121
Әжем мейірімді.....	57	Атамның ауылы үлкен.....	124
Анам тосап жасайды	60	Астана — таза қала.....	127
Менің отбасым тату	63	Көше кең	130
Менің ең жақын досым.....	67	Мен не үйрендім?.....	134
Сенің неше досың бар?.....	70	Мазмұны	137

Оқу басылымы

Ф. Ш. Оразбаева, Ж. Т. Даулетбекова,
А. Қ. Рауандина, Р. С. Рахметова, Б. Қ. Мукеева

Қазақ тілі. Балапан
Оқулық
1-бөлім

Қазақ тілінен басқа тілде оқытатын
11 жылдық жалпы білім беретін мектептің
2-сыныбына арналған

Әдіскер Б. Қ. Мукеева
Редактор Г. Қ. Омарбекова
Суретшілер: А. Айтжанов, Р. Байбекова, И. Гусева,
М. Дильманов, И. В. Киянова, Мирошников М.,
Е. Рагозина, В. Самарнина, А. Сейілханова, А. Склярова,
Н. Старчинова, С. Сывороткина, С. Телеуітова,
М. Харитоновна
Мұқабала әрленімі Д. Н. Бунсикова
Техникалық редактор Д. К. Тынбаев
Беттеуші В. Самаркина, Д. Ф. Иманов

27.01.2017 басылымға жіберілді. 60×90 1/8 форматы.
Офсеттік басылым. «DIN» қаріп түрі. Офсетті қағаз.
Шартты баспа табағы 11,25
Таралымы 2500

«Көкжиек-Горизонт» ЖШС
050022, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,
Сейфуллина даңғылы, 597а,
тел. +7 (727) 220 76 60, +7 (727) 220 76 61
e-mail: info@kokziek-gorizont.com
www.kokziek-gorizont.com

Учебное издание

Ф. Ш. Оразбаева, Ж. Т. Даулетбекова,
А. Қ. Рауандина, Р. С. Рахметова, Б. К. Мунеева

Қазақ тілі. Балапан
Учебник
Часть 1

Для 2 класса
11-летней общеобразовательной школы
с неказахским языком обучения

Методист Б. К. Мукеева
Редактор Г. К. Омарбекова
Художники: А. Айтжанов, Р. Байбекова, И. Гусева,
М. Дильманов, И. В. Киянова, Мирошников
М., Е. Рагозина, В. Самарнина, А. Сейлханова,
А. Склярова, Н. Старчинова, С. Сывороткина,
С. Телеутова, М. Харитоновна
Дизайн обложки Д. Н. Бунсикова
Технический редактор Д. К. Тынбаев
Компьютерная верстка В. Самаркина, Д. Ф. Иманов

Подписано в печать 27.01.2017. Формат 60×90 1/8
Печать офсетная. Гарнитура «DIN». Бумага офсетная
Усл. печ. л. 11,25
Тираж 2500

ТОО «Көкжиек-Горизонт»
050022, Казахстан, Алматы,
пр. Сейфуллина, 597-А
тел: +7 (727) 220 76 60, +7 (727) 220 76 61
e-mail: info@kokziek-gorizont.com
www.kokziek-gorizont.com